

Politiek Programma PINK!

Versie tot voorjaarscongres 2020

Maak werk van je idealen

Hoofdstukken

Bestuur	03
Dierenrechten	05
Duurzaamheid	10
Economie	13
Emancipatie	18
Energie	20
Internationale samenwerking	22
Landbouw en voedselvoorziening	26
Maatschappij	30
Natuur	32
Onderwijs	35
Zorg en gezondheid	38

1 Bestuur

2
3 PINK! is voor een seculiere, transparante, open en toegankelijke overheid die het
4 goede voorbeeld geeft. Door het afstoten van overheidstaken als zorg en onderwijs
5 naar de markt is de uitvoering van het overheidsbeleid minder gespitst op het welzijn
6 van de mensen. Tegelijkertijd heeft de bureaucratie plaats gemaakt voor meer
7 controle en toezicht, wat het beleid ook niet efficiënter heeft gemaakt. Het is niet
8 goed dat publieke diensten die voor iedereen bedoeld zijn nu gepaard gaan met
9 commerciële motieven. De verhoudingen zijn nu scheef, en de overheid moet haar
10 zeggenschap over taken als huisvesting, zorg en onderwijs herstellen. Mededogen
11 moet het uitgangspunt vormen voor een duurzame en solidaire samenleving.

12 Democratie

13
14
15 Er zijn in Nederland veel partijen van verschillende stromingen in het parlement.
16 PINK! vindt dat deze allemaal tot uiting moeten kunnen komen. Om de Nederlandse
17 democratie te bewaken willen we:

- 18 • Geen verhoging van de kiesdrempel of verlaging van het aantal Kamerzetels
19 die het democratisch gehalte inperken.
- 20 • De overheid moet de regie niet verliezen nu er steeds meer taken worden
21 afgestoten naar provincies en gemeentes.
- 22 • De democratie moet zo direct mogelijk blijven door burgemeesters getrapd
23 door de gemeenteraad te laten kiezen en hetzelfde met de Commissaris van
24 de Koningin door de Provinciale Staten.
- 25 • De waterschappen blijven direct gekozen, niet door de gemeenteraad.
- 26 • Burgerinitiatieven worden gestimuleerd en vereenvoudigd.
- 27 • Raadgevende referenda worden meer gebruikt bij belangrijke beslissingen.
- 28 • Lobbyisten moeten zich registreren in een voor iedereen openbaar register en
29 afspraken maken voor gesprekken met volksvertegenwoordigers.
- 30 • Duurzaamheid wordt gewaarborgd door een Ministerie voor Duurzame
31 ontwikkeling, Ruimte, Energie en Dierenwelzijn op te richten. Beleid van
32 andere ministeries kan door dit ministerie worden getoetst op duurzaamheid
33 en dierenwelzijn.
- 34 • Individuele vrijheid van burgers is erg belangrijk en wordt pas beperkt als die
35 inbreuk maakt op de vrijheid en het welzijn van anderen.
- 36 • Alle burgers zijn gelijkwaardig, en uitzonderingen voor gelovigen zijn daarom
37 onterecht. Daarom komt er een verbod op het onverdoofd ritueel slachten van
38 dieren omdat dit een onacceptabele inbreuk maakt op het dierenwelzijn.
- 39 • De vrijheid van meningsuiting wordt verdedigd en vervolging op basis van
40 godslastering wordt geschrapt uit het wetboek.

41 Koningshuis

42
43
44 PINK! vindt dat Nederland een republiek moet worden. Niet alleen is het koningshuis
45 een ondemocratisch instituut, de Koning heeft nog steeds politieke invloed
46 (bijvoorbeeld het ondertekenen van wetten, het geven van de troonrede en het
47 voorzitten van de Raad van State). Bovendien worden diverse vrijheden van leden
48 van het koningshuis ingeperkt.

- 1 • Totdat Nederland een republiek is, dient de rol van de Koning ingeperkt te
2 worden tot slechts een ceremoniële functie.
3 • Ook dienen zijn financiën aan banden te worden gelegd en wordt het
4 jachtdepartement opgeheven.

5
6 Demonstreren

7
8 PINK! wil dat het organiseren van demonstraties laagdrempelig blijft. Om dit te
9 bewerkstelligen willen we:

- 10 • Voor kleine demonstraties de aanmeldingsplicht afschaffen.
11 • De aanmeldtermijn verkorten voor demonstraties naar aanleiding van actuele
12 gebeurtenissen.
13 • Ook wordt de identificatieplicht afgeschaft.

14
15 Veiligheid

16
17 Iedereen moet zoveel mogelijk vrij zijn in de samenleving, maar als dat de vrijheden
18 van anderen inperkt moet er worden opgekomen voor de belangen van de
19 samenleving.

- 20 • Hoge kosten en versnelde procedures mogen voor niemand een belemmering
21 zijn om naar de rechter te stappen.
22 • Mensen met een beperkt inkomen kunnen hierbij hulp krijgen.
23 • Slachtofferhulp krijgt meer prioriteit en ook klokkenluiders dienen meer
24 bescherming te krijgen.
25 • Ook zal de overheid meer moeten investeren in crisisopvang en begeleiding
26 bij huiselijk geweld, schuldhulpverlening en voedselbanken.
27 • Om veiligheid te waarborgen komen er meer agenten op straat, maar
28 cameratoezicht mag alleen in een tijdelijk risicogebied aangewezen door de
29 rechter.
30 • Professionele vuurwerkshows gaan consumentenvuurwerk vervangen, want
31 het laatste zorgt simpelweg voor te veel menselijke en dierlijke slachtoffers en
32 is zeer verontreinigend.

1 Dierenrechten

2
3 Dieren zijn levende wezens met bewustzijn, gevoel, behoeftes en belangen. Ze
4 hebben uit zichzelf een belangrijke waarde. Hier wordt in de omgang met dieren
5 echter zelden rekening mee gehouden. Dieren worden ondergeschikt gemaakt aan
6 de menselijke belangen. Uiteindelijk moeten wij van de gedachte af dat dieren
7 zonder meer voor elk menselijk doel ingezet kunnen worden en erkennen dat zij
8 geen gebruiksvoorwerpen zijn.

9 10 Dierproeven

11
12 Elk jaar worden er in Nederland meer dan een miljoen gewervelde proefdieren
13 gebruikt. Hiervan wordt maar de helft daadwerkelijk gebruikt in experimenten, de rest
14 is overtollig. In veel wetenschappen zijn dierproeven nog een onaantastbare norm.
15 Het opzettelijk ziek- en doodmaken van dieren is echter uit de tijd. Proefdiervrije
16 modellen worden ontwikkeld en zijn in de praktijk vaak zelfs beter dan het diermodel,
17 dat afwijkt van de mens. Daarom:

- 18 • worden alle dierproeven verboden. Zolang dit nog niet gelukt is, zullen we
19 gelijktijdig strijden voor de volgende maatregelen:
- 20 • Er moet meer worden geïnvesteerd in het ontwikkelen van alternatieven voor
21 dierproeven en deze moeten ook sneller in de praktijk worden toegepast.
- 22 • Aanvragen voor dierproeven moeten uitgebreid worden getoetst door een
23 onafhankelijke commissie en pas na een uitgebreide literatuurstudie
24 ingediend worden.
- 25 • Er komt zo snel mogelijk een einde aan het fokken en doden van 'overtollige'
26 proefdieren.
- 27 • Er heerst een geheimzinnige sfeer rondom dierproeven, die zo snel mogelijk
28 moet worden weggenomen door alle resultaten van proefdieronderzoek
29 bekend te maken middels een openbare databank – dit voorkomt ook dat niet
30 geslaagde, dus niet gepubliceerde dierproeven meerdere malen worden
31 uitgevoerd.
- 32 • Burgers en maatschappelijke organisaties krijgen zo ook de mogelijkheid
33 bezwaar te maken tegen geplande dierproeven.
- 34 • De rechter kan zich voortaan uitspreken over de naleving van de Wet op
35 Dierproeven. Biotechnologie, oftewel het genetisch veranderen van dieren en
36 onderzoek met primaten wordt per direct verboden.

37 Dieren tentoongesteld

38
39 In dierentuinen en kinderboerderijen worden dieren tentoongesteld voor het
40 menselijke vermaak. PINK! vindt dat het welzijn van de dieren hierbij voorop moet
41 staan. Veelal echter worden dieren opgesloten in kooien en op kleine terreinen en
42 niet in hun natuurlijke omgeving, en dat draagt natuurlijk weinig bij aan het
43 educatieve aspect en de waardering voor dieren. Kinderen leren zo juist dat het
44 normaal is om dieren onder deze omstandigheden te houden ter menselijk vermaak.
45 Daarbij zorgt het voor apathisch en stereotiep gedrag bij de dieren.

- 46 • De huidige dierentuinen in Nederland zouden omgevormd moeten worden tot
47 (tijdelijke) opvangcentra voor dieren die zich niet in hun leefomgeving kunnen

1 handhaven of daarin niet teruggezet kunnen worden. Uiteraard worden ook
2 de huisvestingseisen flink aangescherpt.

3 • Ook in kinderboerderijen moet het dierenwelzijn voortaan centraal staan,
4 alleen zo kunnen kinderen leren hoe met dieren om te gaan. Hier komen
5 strenge wettelijke eisen voor.

6 • Daarbij wordt het fokbeleid voortaan aangescherpt zodat
7 kinderboerderijdieren niet meer naar de slacht worden afgevoerd.

8

9 Sport met dieren

10

11 Bepaalde vrijetijdsbestedingen met dieren worden aangeduid als 'sport'. De
12 hengelsport is een typisch voorbeeld en omdat dit net als bij de jacht zo ten koste
13 gaat van de vissen moet het worden verboden. Tot die tijd willen we het flink
14 ontmoedigen door:

15 • Op basisscholen worden geen lessen meer aangeboden over hengelen. Deze
16 kunnen worden vervangen door lessen over de onderwaternatuur, en over het
17 zorg dragen voor een goede leefomgeving voor waterdieren.

18 • Overheden zoals waterschappen bieden geen podium aan
19 sportvissersverenigingen.

20

21 Bij de duivensport sterven veel duiven van uitputting en daarom worden ook
22 wedstrijdvluchten met duiven verboden.

23 Het is vaak ook slecht gesteld met het welzijn van paarden en pony's die voor
24 allerlei sporten gebruikt worden; deze zeer sociale kuddedieren die
25 bewegingsvrijheid nodig hebben, staan het grootste deel van de tijd alleen in een
26 box. Tijdens de 'sport' worden zij vaak zwaar belast en verkeerd bereden. Daarnaast
27 is paardrijden een vorm van (onnodig) diergebruik.

28 • Er wordt toegewerkt naar een verbod op paardensport.

29 • Tot die tijd moet er in een Paardenbesluit worden vastgelegd dat er rekening
30 moet worden gehouden met natuurlijke behoeften zoals weidegang en
31 contact met soortgenoten.

32 • Er moeten strengere regels komen om het welzijn bij het berijden te
33 waarborgen.

34 • Maneges worden omgevormd tot opvangcentra waar het welzijn van paarden
35 vooraan staat.

36 • Paardenmarkten en schadelijke trainingsmiddelen worden verboden.

37

38 Evenementen en circussen

39

40 Dieren worden op allerlei manieren gebruikt voor menselijk vermaak: denk aan
41 circussen, volksspelletjes, kunstuitingen, levende kerststallen en media-optredens.
42 Dierenwelzijn is hierbij lang niet altijd gegarandeerd, want dieren krijgen te maken
43 met stress, vervoer en gebrekkige huisvesting. Daarom moet er een einde komen
44 aan:

45 • Het gebruik van álle dieren in circussen en het verhuren van dieren voor
46 evenementen, evenals aan het dolfinarium als dierentuin.

- 1 • Tijdelijke opvang voor gestrande zeezoogdieren is een mooie vervangende
2 functie.
3 • Dieronvriendelijke gebruiken als zwientje tikken, levende kerststallen,
4 ganstrekken en het rapen van kievitseieren worden eveneens verboden.
5 • Er komt een gedragscode voor het gebruik van dieren in kunst of media.
6

7 Dieren in Kleding

8
9 De import en verkoop van honden-, katten- en zeehondenbont is al jaren verboden,
10 evenals het fokken van chinchilla's en vossen. Nertsen fokken wordt per 2024
11 verboden. Helaas is bont nog volop te zien in het Nederlandse straatbeeld,
12 voornamelijk kragen van wasbeerhonden die in China op een vreselijke manier
13 opgefokt en gedood worden. Veel mensen zijn zich hiervan niet bewust. Hetzelfde
14 geldt voor de dieronterende manieren waarop soortgelijke producten worden
15 verkregen, zoals dons, slangenleer en angorawol. Om bewustzijn te creëren wil
16 PINK! de volgende maatregelen doorvoeren:

- 17 • Zolang er nog geen verbod is komt er een labelplicht op bont, wol, leer, veren
18 en zijde in kleding en andere producten, ook wanneer het gaat om onderdelen
19 of kleine hoeveelheden.
20 • Er komt een einde aan het fokken en doden van dieren voor hun vacht, huid
21 of veren.
22 • Er komt een import- en verkoopverbod op bont, wol, leer, veren en zijde.

23 Jacht

24
25 Onder het mom van 'populatiebeheer' worden jaarlijks twee miljoen dieren dood- en
26 twee miljoen dieren aangeschoten enkel voor het plezier van de jagers. Jonge dieren
27 verhongeren moederloos, partnerverbanden en groepsdynamiek worden aan flarden
28 geschoten. De jacht werkt averechts doordat het wegvallen van grote delen van de
29 populatie de reproductie stimuleert. PINK! wil een verbod op:

- 30 • De plezierjacht, ook onder de noemer populatiebeheer.
31 • Als er een dringende reden is zoals ernstig lijden wordt de beslissing
32 genomen onder regie van de overheid.
33 • Afschotvergunningen worden alleen door de landelijke overheid gegeven.
34 • Faunabeheereenheden worden afgeschaft.
35 • Verwilderde katten worden niet langer afgeschoten maar gevangen,
36 gecastreerd of gesteriliseerd en teruggezet.
37 • Illegale jachtpraktijken worden voortaan streng bestraft en beter
38 gecontroleerd.
39 • Het organiseren en adverteren van dit jachttoerisme wordt in Nederland
40 verboden.

42 Dieren in de zorg

43
44 Huisdieren spelen een belangrijke rol in ons leven, ook als we zorg nodig hebben.
45 Het is belangrijk dat ouderen in een verzorgingshuis hun huisdier bij zich kunnen
46 houden. Hierbij moet:

- 1 • Het welzijn van het dier te allen tijde gewaarborgd zijn.
- 2 • Daarnaast worden dieren tegenwoordig steeds vaker ingezet voor therapie.
- 3 Niet alle dieren zijn geschikt, dieren moeten wel hun natuurlijke gedrag
- 4 kunnen vertonen.
- 5 • Bovendien moeten dieren niet gedwongen worden of overbelast worden.
- 6 • Dieren die niet van nature solitair zijn mogen niet apart gehouden worden om
- 7 uitsluitend ingezet te worden om te werken.

8 9 Huisdieren

10
11 Er worden in Nederland zo'n 28 miljoen huisdieren als honden, katten, konijnen en
12 exoten gehouden. Maar al te vaak worden deze dieren gezien als hebbeding,
13 speelgoed of accessoire. Hun welzijn komt in gevaar door de manier waarop ze
14 worden gefokt, verhandeld, gehouden en verzorgd. Wetten zijn er hiervoor
15 nauwelijks of worden slecht gehandhaafd. Dierenwelzijn is ondergeschikt aan de
16 huisdierensector die jaarlijks 2 miljard omzet draait. En daarom moet ook deze
17 dieren:

- 18 • Bescherming worden geboden.

19 20 Houden van huisdieren

21
22 Veel als huisdier gehouden dieren zijn vanwege hun aard en behoeften niet geschikt
23 om thuis te houden.

- 24 • Verkoop van dieren via internet, in dierenpeciaalzaken, door fokkers en in
25 tuincentra wordt verboden. Totdat dit van kracht is, wordt een bedenktijd
26 verplicht en worden er criteria gesteld aan de omstandigheden waarin het dier
27 zal worden gehouden.
- 28 • Er moet zo snel mogelijk een volledige positieflijst komen en gehandhaafd
29 worden waarop alle dieren staan die als huisdier gehouden mogen worden.
30 Het dier staat hierbij centraal.
- 31 • Veel dieren zijn het slachtoffer van impulsaankopen. Door de verkooppunten
32 van dieren te beperken wordt dit voorkomen.
- 33 • Dierenbeurzen worden verboden.
- 34 • Er komen ook strikte welzijnsnormen voor dierenbenodigdheden als hokken,
35 kooien, riemen en trainingsmateriaal. Kleine hokken, viskommen en
36 schokbanden voor hondentraining worden verboden.
- 37 • Veel mensen schrikken van hun dierenartsrekening, want deze zijn vaak erg
38 hoog. Zorg voor dieren is geen luxegoed, en daarom moet de BTW voor
39 dierenartsen van het hoge naar het lage tarief en komen er meer klinieken en
40 spreekuren voor minima.

41 42 Broodfok

43
44 Broodfok en malafide handel van honden, katten, knaagdieren en andere dieren
45 wordt hard aangepakt:

- 46 • Fokkers en handelaren krijgen een vergunningplicht zodat de overheid zicht
47 kan houden op de sector.

- 1 • Er komt een sluitende identificatie en registratie voor alle dieren.
2 • In de rasdierfokkerij staat het welzijn in plaats van het uiterlijk voortaan
3 voorop.
4 • Extreme uiterlijke kenmerken en inteelt moeten verboden worden en een
5 welzijnskeurmerk wordt tegenhanger van de stamboom.

6

7 Opvang

8

9 Elk jaar belanden er tienduizenden honden, katten, konijnen, knaagdieren en andere
10 dieren in opvangen. De opvang van gevonden en afgestane dieren is een wettelijke
11 taak van de gemeenten, maar deze laten het in de praktijk vaak afweten. Vooral
12 vrijwilligers houden de vaak financieel behoeftige dierenasielen en opvangcentra
13 draaiende. Daarom moeten:

- 14 • Dierenasielen en –ambulances ondersteund worden bij professionalisering.
15 • Het netwerk van opvangcentra en dierenambulances wordt landelijk dekkend,
16 waarbij de overheid zorg draagt voor voldoende financiering.
17 • Gemeentes gaan aan dierenopvangen de wettelijk verplichte bijdrage betalen
18 voor het opvangen van zwerfdieren en gedumpte dieren die in de betreffende
19 gemeente zijn gevonden.
20 • Ook de huisdierensector gaat meebetalen aan de opvang en verzorging van
21 gevonden en afgestane dieren middels een opvangfonds waar per verkocht
22 dier een bijdrage wordt gestort.
23 • Het BTW-tarief voor de herplaatsing van dieren gaat van het hoge naar het
24 lage tarief.
25 • Gedwongen afstand van dieren van mensen die zorg nodig hebben wordt
26 voorkomen door versoepeling van het huisdierenbeleid voor zorginstellingen.
27 • Als mensen thuis zorg nodig hebben wordt ook voorzien in hulp bij de zorg
28 voor de aanwezige dieren.

29

30 Noodhulp

- 31 • Dieren krijgen een vaste plaats in de draaiboeken van hulpdiensten en in
32 rampenplannen.
33 • Dierenambulances krijgen net als andere hulpdiensten vergunningen om snel
34 ter plaatse te kunnen zijn en noodhulp te verlenen aan dieren.

35

36 Dierenmishandeling

37

38 Mishandeling en verwaarlozing van dieren is onacceptabel. Het bestrijden van
39 dierenmishandeling krijgt op dit moment weinig prioriteit in Nederland; de pakkans is
40 erg klein, de straffen zijn laag en de wet biedt weinig houvast tot vervolging van
41 dierenbeulen. Daarom moet:

- 42 • De dierenpolitie blijven met voldoende bevoegdheden voor opsporing en
43 aanhouding van dierenbeulen.
44 • De wet moet worden aangepast zodat verwaarloosde en mishandelde dieren
45 veel sneller in beslag genomen kunnen worden en de eigenaar een
46 levenslang houdverbod krijgt.

- 1 • Bij het Functioneel Parket wordt een officier van justitie Dierenmishandeling
2 aangesteld.
- 3 • Dieren die in beslag genomen zijn wegens mishandeling of verwaarlozing
4 gaan niet meer terug naar de eigenaar, maar worden na een herstelperiode
5 herplaatst bij particulieren.
- 6 • Doorverkoop van in beslag genomen dieren aan de handel of de slacht wordt
7 verboden.
- 8 • Dierenmishandeling wordt altijd vastgesteld door een onafhankelijk dierenarts
9 en/of gedragsdeskundige.
- 10 • Bij melding van dierenmishandeling komt de dierenpolitie ter plaatse om de
11 situatie te bekijken, en indien mogelijk het probleem te verhelpen. Hier is
12 landelijk beleid voor dat in het hele land nageleefd wordt.

1 Duurzaamheid

2
3 Het is belangrijk dat we over 50 jaar ook nog kunnen voorzien in voedsel,
4 grondstoffen, schoon water en schone lucht. Voor ons, maar ook voor de
5 toekomstige generaties. Het huidige consumptiegedrag moet aangepast worden om
6 dit te bereiken, net als het milieubeleid dat een stuk strenger moet. willen we binnen
7 de draagkracht van de Aarde blijven. Op dit moment raken de gestelde
8 klimaatdoelstellingen door de economische crisis uit beeld en neemt het gebruik van
9 fossiele brandstoffen toe. Als dit zo blijft zijn de gevolgen enorm: een hogere
10 zeespiegel, overstromingen, mislukte oogsten, honger en conflicten. Als we willen
11 voorkomen dat het leven al in de tweede helft van deze eeuw heel onaangenaam
12 wordt, moeten er nú maatregelen genomen worden.

13 14 Klimaatvluchtelingen

15
16 Klimaatverandering is een van de oorzaken van het hoge aantal vluchtelingen
17 waarmee de wereld te maken heeft. Het aantal klimaatvluchtelingen zal de komende
18 decennia alleen maar stijgen. PINK! wil dat de Nederlandse regering zich hard
19 maakt voor een mondiale oplossing voor dit probleem. Ook zal de overheid de
20 zichtbaarheid van deze groep moeten vergroten.

21 22 Klimaat en milieu

23
24 Er is een aanzienlijke rol weggelegd voor de overheid bij het inperken van de
25 milieuvervuiling en klimaatproblemen. PINK! vindt dat Nederland:

- 26 • Met de Europese Unie een voortrekkersrol op zich moet nemen om de
- 27 opwarming van de Aarde te beperken tot maximaal 1,5 graden Celsius.
- 28 • Daarom moet er een klimaatwet komen waarin jaarlijks oplopende en
- 29 bindende verplichtingen tot het reduceren van broeikasgassen worden
- 30 vastgelegd.
- 31 • Dit leidt ertoe dat in 2050 de netto-uitstoot van broeikasgassen tot 0 wordt
- 32 gereduceerd.
- 33 • Daarvoor zijn technische innovaties een vereiste, net als het afremmen van
- 34 de huidige overconsumptie.
- 35 • Dit laatste kan bespoedigd worden door de verborgen kosten van producten
- 36 en diensten door te berekenen in de prijs in plaats van af te wentelen op de
- 37 samenleving in combinatie met het geven van informatie over de milieu-
- 38 impact van producten en diensten.

39 40 Earth Overshoot Day

41
42 De dag waarop wij het herstelvermogen van de Aarde overschrijden, 'Earth
43 Overshoot Day', wordt jaarlijks steeds sneller bereikt. In nog geen drie decennia is
44 deze dag met vier maanden verschoven, namelijk van december naar augustus.
45 PINK! bepleit dat deze dag als dag van nationale rouw wordt ingesteld.

46 47 Voorbeeld overheid

48
49 PINK! vindt dat de overheid zelf het goede voorbeeld moet geven door:

- 1 • 100% duurzaam in te kopen.
- 2 • Volledig plantaardig, biologisch en regionaal of fairtrade voedsel in
- 3 bedrijfsrestaurants te serveren.
- 4 • Groene stroom te gebruiken en kraanwater in plaats van flessenwater te
- 5 schenken.
- 6 • Daarnaast moeten kleine bedrijven meer in aanmerking komen voor
- 7 opdrachten. Op deze manier kan de overheid door duurzame innovaties in te
- 8 kopen nieuwe economische bedrijvigheid stimuleren waardoor duurzame
- 9 innovaties kunnen doorbreken op de markt.

10

11 Grondstoffen

12

13 Grondstoffen zijn beperkt in deze wereld, en daarom moeten we er zorgvuldig mee
14 omgaan.

- 15 • Aan ontwerpen van producten moeten strengere eisen wat betreft hergebruik
- 16 en gebruiksduur worden opgesteld.
- 17 • Fabrikanten worden gestimuleerd een grondstoffenboekhouding bij te
- 18 houden. Leaseconstructies waarbij de bedrijven eigenaar blijven van een
- 19 product en de klant alleen een dienst afneemt, worden gestimuleerd omdat de
- 20 producent zo meer grondstoffen kan recyclen.

21

22 Afval

23

24 PINK! is voorstander van het zo veel mogelijk gescheiden inzamelen van glas,
25 plastic, blik en kleding, vanwege het milieuvoordeel waarbij hergebruik altijd de
26 eerste voorkeur heeft.

- 27 • Het storten en verbranden van afval wordt extra belast.
- 28 • De statiegeldregeling wordt uitgebreid naar blikjes en kleine flesjes.
- 29 • Het oplaten van ballonnen wordt verboden.
- 30 • Het wordt in alle gemeenten mogelijk gemaakt om afval te scheiden.
- 31 • Om huis-aan-huisdrukwerk te ontvangen moet je jezelf kunnen aanmelden in
- 32 plaats van afmelden.
- 33 • Bedrijven die grootschalig vervuilen kunnen moeilijk worden aangepakt.
- 34 Daarom moeten er alleen nog maar tijdelijke milieuvergunningen afgegeven
- 35 worden die alleen worden verlengd als het bedrijf kan aantonen dat het aan
- 36 de voorwaarden heeft voldaan.
- 37 • Bij risicovolle fabrieken wordt controle en handhaving geïntensiveerd.

38 In het bijzonder wordt het probleem van plastic soep aangepakt, waarbij
39 onafbreekbare plastics steeds kleiner worden en een nog onoplosbare en blijvende
40 bedreiging vormen voor dierenwelzijn, gezondheid en gehele ecosystemen.

- 41 • Er komt een actieplan om plastic zwerfafval op land en in zeeën en oceanen
- 42 (plastic soep) te voorkomen en te bestrijden.
- 43 • Het gebruik van plastics wordt gereduceerd en belast.
- 44 • Het gebruik van plastic wegwerpbekertjes bij bedrijven wordt verboden. Bij het
- 45 gebruik van papieren wegwerpbekertjes wordt hergebruik of overgaan op
- 46 duurzamere alternatieven actief gestimuleerd.

- 1 • Er wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling en distributie van biologisch
2 afbreekbare plastics.
3 • Wanneer deze beschikbaar zijn worden organisaties verplicht hier op over te
4 stappen.
5 • Hergebruik, recycling en correcte verwerking, in tegenstelling tot lozing,
6 worden beloond en de tegengelden bestraft.

7

8 Duurzaam onderwijs

9

10 Voor het instandhouden van een leefbare planeet, ook voor toekomstige generaties,
11 is het noodzakelijk dat het aandeel van duurzame ontwikkeling in het Nederlandse
12 onderwijs wordt vergroot. Hiertoe moeten:

- 13 • De onderwerpen dieren, natuur, milieu en duurzaamheid integraal in het
14 lesaanbod van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs worden
15 opgenomen. De vorming van leerlingen op deze aspecten is een wezenlijk
16 onderdeel van de maatschappelijke vorming. Deze legt tevens de basis voor
17 een duurzame samenleving en een leefbare planeet.
18 • De overheid steunt de volledige overgang naar schoolkantinevoedsel dat
19 plantaardig is, en biologisch en regionaal is geproduceerd.

20

21 Leegstand

22

23 Leegstand is een toenemend probleem en toch wordt er steeds meer bijgebouwd.

- 24 • Nieuwbouw van kantoren moet een halt worden toegeroepen, in plaats
25 daarvan moeten leegstaande panden in gebruik worden genomen, eventueel
26 na renovatie.
27 • Leegstand wordt niet langer beloond via verlaagde OZB-belastingen, maar
28 afgeremd door een leegstandsheffing. Ook wordt het makkelijker oude
29 kantoorpanden een andere functie zoals bewoning te geven.
30 • Voorts wordt er alleen binnenstedelijk gebouwd.

31

32 Ongebruikt terrein

33

34 Veel bouwprojecten zijn stopgezet door de crisis en daardoor liggen voormalig
35 bouwterreinen braak. Verschillende belangen maken aanspraak op dezelfde
36 schaarse gebieden.

- 37 • Deze zouden actief ter beschikking gesteld moeten worden aan bewoners
38 voor bijvoorbeeld stadslandbouw, natuurontwikkeling, collectief beheerde
39 parken en natuurspeelplaatsen. Omwonenden worden hierbij actief
40 betrokken.

41

42 Ruimtelijke ordeningsplannen waarbij de burger betrokken wordt moeten ervoor
43 zorgen dat deze belangen zorgvuldig worden ingepast. Een groene, schone
44 leefomgeving voor mens en dier staat hierbij voorop.

- 45 • Er komt ook een nationaal bestemmingsplan voor de ondergrond voor
46 warmte- en koudeopslag en voor de Waddenzee en Noordzee.

- 1 • De ruimtelijke regie van provincies wordt versterkt.
- 2 • De crisis- en herstelwet wordt afgeschaft en wordt alleen vervangen voor een
- 3 andere omgevingswet als daarin de bescherming van natuur en milieu
- 4 centraal staan en de rechten van burgers worden verbeterd.

5

6 Mobiliteit

7

8 Woon-werkverkeer moet worden teruggedrongen en milieuvriendelijk vervoer
9 gestimuleerd.

- 10 • Er worden geen nieuwe snelwegen aangelegd en bestaande plannen
11 daarvoor gaan niet door.
- 12 • De verhoging van de maximumsnelheid naar 130 kilometer per uur moet
13 ongedaan gemaakt worden en op ringwegen rond steden wordt de
14 maximumsnelheid 80 kilometer per uur.
- 15 • Als minder mensen alléén per auto zouden reizen, en hun auto zouden delen,
16 zou de impact op het milieu vele malen kleiner zijn. Concepten zoals
17 carpoolen, en modulaire auto's waarin je met behoud van privacy samen kunt
18 reizen, moeten de norm worden.
- 19 • Openbaar vervoer wordt betrouwbaar, betaalbaar en toegankelijk voor
20 iedereen.
- 21 • De overheid stimuleert flex- en thuiswerken en investeert in veilige fietspaden
22 en treinverbindingen naar het buitenland en de noordelijke provincies en niet
23 in de uitbreiding van luchthavens.
- 24 • Nederland moet zich maximaal inspannen om samen met andere EU lidstaten
25 internationaal treinverkeer aantrekkelijker te maken dan vliegverkeer tussen
26 de grote steden.
- 27 • De BTW op vervoer per trein wordt afgeschaft.

28

29 Kleding

30

31 Het verduurzamen van de kledingindustrie kan en moet sneller gezien de grote
32 hoeveelheid zoet water en chemicaliën die worden gebruikt. De huidige
33 wegwerpcultuur waarbij kleding in rap tempo geproduceerd, weggegooid en
34 vervangen wordt, is een groot onderdeel van dit probleem. De kledingindustrie is een
35 van de meest vervuilende industrieën ter wereld en verandering is noodzakelijk.
36 PINK! wil dat:

- 37 • In 2021 alle kleding die in Nederland verkocht wordt op een duurzame wijze
38 geproduceerd is, zonder kinderarbeid.
- 39 • Om dit te realiseren maakt de overheid afspraken met en stelt eisen aan de
40 sector.
- 41 • Daarnaast zorgt zij d.m.v. accijns en extra importbelasting op ongewenste
42 producten dat leveranciers van duurzame producten een zeer gunstige
43 concurrentiepositie hebben.

1 Economie

2
3 Economie in de breedste zin van het woord houdt dat wat wij ons kunnen
4 veroorloven in; ook ten opzichte van het milieu, dieren, het klimaat, toekomstige
5 generaties en mensen in andere landen. In onze samenleving echter is dat op een
6 zijspoor beland in de zucht naar alsmaar méér geld en méér groei. De
7 (onomkeerbare) schade die daardoor is geleden is onacceptabel. PINK! wil
8 herbezinning en participeren in een duurzame samenleving met meer mededogen.

9 10 Transitie

11
12 Om toekomstige generaties niet in de problemen te brengen is een transitie naar een
13 duurzame economie nu nodig. De wereld bouwt elk jaar een tekort van 30% op aan
14 natuurlijk kapitaal, want alle hulpstoffen die de Aarde weer kan aanvullen zijn ruim
15 voor het einde van het jaar al op. Net als de overheidsfinanciën moet ook deze
16 ecologische begroting gesloten worden.

- 17 • Hulpbronnen moeten eerlijk over de wereld worden verdeeld en er moet
18 voldoende overgelaten worden voor toekomstige generaties.
- 19 • Het BBP moet niet meer gelden als maatstaf voor ons welzijn, er is immers
20 veel meer dan de fixatie op geld, inkomensgroei en consumptie. Menselijk en
21 natuurlijk kapitaal vormen voortaan de basis voor nieuwe indicatoren voor ons
22 welzijn.
- 23 • De Nederlandse economie wordt geregionaliseerd in plaats van de focus op
24 export te leggen. Hoe dan ook worden bepaalde grondstoffen schaars, en het
25 is belangrijk dat wij ons hierop voorbereiden.
- 26 • Dit kan door meer belasting te heffen op grondstoffen die een bedreiging
27 vormen voor natuurlijke hulpbronnen of die grote milieueffecten met zich
28 meebrengen. Op consumentenniveau kan deze belasting als BOW – “Bruto
29 Onttrokken Waarde” – op lange termijn de BTW vervangen.

30 31 Fiscaal

32
33 Het belastingstelsel kan een stuk groener. Als milieubelastende activiteiten en
34 producten en het gebruik van schaarse grondstoffen meer belast worden, kan de
35 belasting op arbeid fors omlaag: zo zet het belastingstelsel mensen aan tot een
36 duurzame leef- en productiewijze. Een lagere belasting op arbeid is gunstiger voor
37 het arbeidsklimaat. Door in Nederland en Europa milieuschadelijke subsidies en
38 kortingen af te schaffen kunnen we vijf tot tien miljard euro besparen en worden ook
39 eerlijkere kansen gecreëerd voor duurzame ondernemingen. In de praktijk houdt dit
40 bijvoorbeeld in dat:

- 41 • De verpakkingsbelasting opnieuw ingevoerd wordt, er een heffing komt voor
42 bouwen op onbebouwde grond, groene stroom minder belast wordt dan
43 kolenstroom, diesel niet meer vrijgesteld is van accijns, er een CO2 belasting
44 komt en sierteelt onder het hoge BTW-tarief valt.
- 45 • Hogere grondstofkosten worden gecompenseerd door lagere arbeidskosten.
46 Het principe “de vervuiler betaalt” willen wij graag in de praktijk brengen!
- 47 • Groenten en fruit worden op Europees niveau vrijgesteld van BTW.

- 1 • Vervoer is ook vervuilend. Net als het openbaar vervoer moet het gebruik van
2 de fiets gestimuleerd worden.
- 3 • Er komt een gerichte kilometerheffing die rekening houdt met het tijdstip en de
4 plaats van het autovervoer, waarbij de privacy gegarandeerd blijft. Alleen
5 taxi's en bestelauto's met een lage uitstoot krijgen belastingvrijstelling.
- 6 • Vrachtverkeer moet een kilometerheffing krijgen van 15 cent, wat ook effecten
7 zal hebben op langeafstandstransporten van levende dieren.
- 8 • Er komen accijns op vliegtickets om de milieueffecten in rekening te brengen.
- 9 • Boetes worden voortaan inkomensafhankelijk.

10

11 Financiële markten

12

13 Banken zouden in dienst moeten staan van de samenleving, zo is de kans op crisis
14 veel kleiner.

- 15 • Er moet ook een groene investeringsbank komen, in handen van de overheid
16 en in samenwerking met private groene banken.
- 17 • Verder moeten banken worden gesplitst in nuts- en zakenbanken, hun
18 investeringen zichtbaar maken, geen bonussen meer uitdelen en geen risico's
19 nemen.
- 20 • De problemen rond de euro moeten niet opgelost worden door meer macht af
21 te staan aan de Europese Unie.
- 22 • Nederland gaat daarom niet bijdragen aan het Europees Noodfonds ESM.
- 23 • Bij andere belangrijke beslissingen rondom de euro en Europa wordt voortaan
24 een raadgevend referendum georganiseerd.
- 25 • Landen die wat betreft hun financieel beleid niet in de Eurozone passen,
26 worden uit de EMU begeleid, maar lidstaten die dreigen te bezwijken aan
27 hoge schulden kunnen geholpen worden met de wederopbouw van hun
28 economie.

29

30 Wonen

31

32 Het is moeilijk voor jongeren om een betaalbare woning te vinden. Onzekerheden
33 rondom de hypotheekrenteaftrek en strenge voorwaarden belemmeren de
34 koopwoningmarkt, en de wachtlijsten voor betaalbare huurwoningen zijn eindeloos.
35 PINK! vindt dat:

- 36 • De hypotheekrenteaftrek over een periode van 30 jaar geleidelijk moet
37 worden afgeschaft, en de overdrachtsbelasting per direct.
- 38 • Boetevrij aflossen van de hypotheekschuld moet beter mogelijk worden.
- 39 • Om de huurwoningenmarkt weer socialer te maken wordt de privatisering van
40 wooncorporaties teruggedraaid. Wie met een goed inkomen een sociale
41 huurwoning bezet houdt, moet meer huur betalen. Tegen malafide verhuur
42 van huizen moet streng opgetreden worden.
- 43 • Meergeneratiewoningen stimuleren samenhang en bestrijden eenzaamheid
44 en hoge zorgkosten. Het beleid ten aanzien van het bouwen van
45 aanleunwoningen voor jongeren of ouderen op eigen erf moet daarom
46 versoepeld worden. Woningcorporaties komen met gepaste woningen.

- 1 • Studenten moeten vaak veel moeite doen voor een betaalbare kamer, terwijl
2 er veel leegstand is. Daarom moet het vergemakkelijkt worden om nieuwe
3 woonruimte te creëren in bijvoorbeeld voormalig kantoorpanden.
4 • Huurders van kamers krijgen recht op huurtoeslag als de huur voldoet aan het
5 puntensysteem.
6 • Het kraakverbod wordt teruggedraaid en er komt een onderhoudsplicht voor
7 antikraak.
8 • Leegstand moet verplicht worden gemeld.

9

10 Wonen en duurzaamheid

11

12 Het is van groot belang dat woningen meer energie gaan opwekken dan ze
13 verbruiken. Daarom:

- 14 • Worden corporaties verplicht jaarlijks een deel van hun woningen te isoleren.
15 • Gemeentes gaan wijken verduurzamen, bestaande niet-monumentale
16 overheidsgebouwen worden energieneutraal en nieuwbouwwoningen worden
17 voortaan minstens energieneutraal.

18

19 Werk en inkomen

20

21 Werkloosheid blijft een probleem. Het toenemende werktempo legt bovendien veel
22 druk op de werkenden.

- 23 • Het verlagen van de belasting op arbeid (zie: fiscaal) zorgt er al voor dat
24 arbeid aantrekkelijker wordt voor werkgevers.
25 • Kortere werkweken zorgen voor een betere verdeling van het werk en zorgt
26 ervoor dat vrijwilligerswerk beter mogelijk wordt.
27 • De ontslagbescherming blijft en bij- en herscholing moet aangemoedigd
28 worden.
29 • De duur van de werkloosheidsuitkering wordt ingekort maar de uitkering wordt
30 wel verhoogd in de eerste maanden.
31 • ZZP'ers en flexibelen moeten toegang krijgen tot (collectieve)
32 arbeidsongeschiktheids- en pensioenverzekeringen.
33 • De overheid gaat voorzien in postbusadressen voor daklozen.

34 Pensioen

35

36 Jong en oud moeten eerlijk worden behandeld en pensioenfondsen moeten
37 transparanter en democratischer.

- 38 • Wie nu zestig is, mag op zijn 65e met pensioen. Voor de rest wordt de
39 pensioenleeftijd geleidelijk verhoogd naar 67 in 2030. Maar na 45 jaar werken
40 heeft iedereen recht op pensioen.
41 • Deelnemers in een pensioen krijgen de keuzevrijheid om niet deel te nemen
42 aan investeringen in wapens, fossiele brandstoffen en/of bio-industrie.

43

44 Uitkeringen en salarissen

45

1 Bijstandsuitkeringen worden per individu gebaseerd op het basisbehoeftecriterium
2 in plaats van op de samenstelling van het huishouden, de burgerlijke staat of leeftijd.
3 Man, vrouw, getrouwd, samenwonend, alleenstaand, allochtoon of autochtoon; voor
4 gelijk werk behoort iedereen een gelijke beloning te krijgen. We willen meer
5 gelijkheid tussen man en vrouw op de arbeidsmarkt en meer ruimte geven aan
6 ouders om voor hun pasgeboren kind te zorgen.

- 7 • Iedereen moet dezelfde bijstandsuitkering ontvangen waarvan de
8 basisbehoeften bekostigd kunnen worden.
- 9 • De Wajong en WSW blijven een vangnet voor mensen met een beperking.
- 10 • Kinderbijslag wordt toegevoegd aan het kindgebonden budget. Deze wordt
11 daardoor inkomensafhankelijk. Ter compensatie wordt zowel het
12 uitkeringsbedrag als maximale inkomensgrens verhoogd van het
13 kindgebonden budget zodat dit eerlijker is verdeeld. De bijdrage voor de
14 kinderopvang blijft.
- 15 • Betaald zwangerschapsverlof van 6 weken tijdens de zwangerschap moet
16 gehandhaafd blijven.
- 17 • Tijdens de bevalling heeft elke ouder recht op betaald verlof. Betaald
18 bevallingsverlof van minstens 10 weken na de bevalling moet gehandhaafd
19 blijven. Voor de andere ouder(s) komt er een betaald partnerverlof van 8
20 weken, dat gebruikt kan worden tijdens het zwangerschaps- en
21 bevallingsverlof van de moeder (dit vervangt het huidige kraam- en
22 partnerverlof).
- 23 • Elke ouder krijgt recht op 3 maanden onbetaald verlof dat overgedragen kan
24 worden naar de andere ouder.
- 25 • De 'Balkenende-norm' wordt uitgebreid naar de semi-publieke sector.

26 27 Basisinkomen

28
29 De discussie over het invoeren van een basisinkomen, een onvoorwaardelijk
30 inkomen voor alle burgers om van te leven, is al heel oud maar actueler dan ooit en
31 verdient serieuze aandacht. We leven in een wereld waarin we met steeds minder
32 menskracht in onze behoeften kunnen voorzien, vanwege onder andere de
33 robotisering. De aanname dat iedereen betaald werk moet verrichten om in zijn of
34 haar levensonderhoud te kunnen voorzien is achterhaald.

- 35
36 • Er komt een basisinkomen in Nederland. De rijksoverheid doet na onderzoek
37 een concreet voorstel voor de invoering hiervan.

1 Emancipatie

2

3 PINK! staat pal voor persoonlijke vrijheid. Om ieders persoonlijke vrijheid te
4 realiseren, is het noodzakelijk dat de emancipatie van achtergestelde groepen wordt
5 bevorderd, en discriminatie en uitsluiting krachtig worden bestreden. Wij dromen van
6 een samenleving waarin iedereen tot bloei kan komen en zijn/haar/hun identiteit naar
7 eigen wens kan uitdrukken en beleven. Emancipatiebeleid moet het realiseren van
8 deze droom tot doel hebben.

9 De vrijheden van etnische en religieuze minderheden staan de laatste jaren onder
10 steeds grotere druk. PINK! streeft naar een inclusieve samenleving waarin iedereen
11 meetelt en gelijke mogelijkheden heeft.

12 In Artikel 1 van de grondwet komt nadrukkelijk ook te staan dat discriminatie wegens
13 gender en geaardheid niet zijn toegestaan.

14

15 Geaardheid

16

17 PINK! ambieert een volledige, wereldwijde acceptatie van mensen van verschillende
18 seksen, met diverse seksuele en genderoriëntaties (LHBTIQA+):

- 19
- 20 • Discriminatie op grond van geaardheid blijft verboden.
  - 21 • In Nederland wordt tijdens het basis- en middelbaar onderwijs voorlichting
22 gegeven over seksuele diversiteit, die op stabiele financiële en didactische
23 steun van de overheid kan rekenen. In het curriculum komt dit onderwerp
24 bijvoorbeeld terug bij Biologie (seksuele voorlichting) en Maatschappijleer
25 (sociale acceptatie).
  - 26 • Scholen moeten voor LHBTIQA+-ers een veilige plek zijn; pesten wordt hard
27 aangepakt. Het terugdringen van zelfmoord onder deze groepen heeft hoge
28 prioriteit.
  - 29 • Internationaal bevordert de Nederlandse overheid actief de acceptatie van
30 LHBTIQA+-ers, door, onder meer, in samenwerking met andere hieromtrent
31 progressieve landen op diplomatieke, economische of andere wijze druk uit te
32 oefenen op overheden die de rechten en het welzijn van seksuele
33 minderheden schaden.

33

34 Mensen met een beperking

35

36 Om Nederland toegankelijker te maken voor mensen met een beperking gaat de
37 overheid toezien op strikte naleving van het Verdrag inzake de rechten van personen
38 met een handicap. Toegankelijkheid van het openbaar vervoer verdient daarbij
39 bijzondere aandacht. Het weigeren van hulphonden in openbare ruimtes wordt enkel
40 toegestaan als daarvoor een zwaarwegend belang is.

41

42 Seksueel geweld

43

44 De laatste jaren is er meer aandacht gekomen voor seksuele intimidatie en geweld.
45 Nog steeds gaan er echter dingen mis, zoals aangiftes die veel te lang blijven liggen
46 zelfs wanneer de dader bekend is, en het niet voldoende serieus nemen van een

1 slachtoffer. De overheid heeft de taak om slachtoffers die zoiets ingrijpends als
2 seksueel geweld hebben meegemaakt te helpen.

- 3 • Aan aangiftes van seksueel geweld wordt met hoge prioriteit opvolging
4 gegeven. Wanneer de dader al bekend is, wordt deze zo snel mogelijk
5 verhoord, om te voorkomen dat deze in de tussentijd andere slachtoffers
6 maakt. Dit geldt ook voor wanneer er bijvoorbeeld op een school melding
7 wordt gedaan van seksuele intimidatie of geweld.
- 8 • Op dit moment wordt in het wetboek van strafrecht alleen seksuele
9 aanranding waarbij sprake is van penetratie van het slachtoffer gezien als
10 verkrachting en als een zwaarder misdrijf behandeld dan andere vormen van
11 aanranding. Dit zal aangepast worden om ook slachtoffers te omvatten
12 die gedwongen worden een ander te penetreren met hun geslachtsdeel.
- 13 • In de praktijk komen zowel situaties voor waarin slachtoffers niet geloofd
14 worden, als situaties waarin valse aangiftes niet herkend worden. Beide
15 scenario's kunnen ingrijpende gevolgen hebben. Politie en justitie worden
16 geschoold op onder anderen correct verhoor en vooroordelen

17 Bestrijding van racisme

18

19 PINK! pleit voor een meer inclusieve samenleving zonder racisme.

- 20 • Anoniem solliciteren wordt de standaard bij vacatures in het onderwijs en bij
21 overheidsinstellingen (zoals ministeries, gemeenten en de politie).
- 22 • Om etnisch profileren tegen te gaan, wordt de politie verplicht om de reden
23 waarom ze iemand staande hebben gehouden, te noteren op zogeheten
24 “stopformulieren”.

25

1 Energie

2

3 PINK! staat voor een duurzame wereld waarin de klimaatdoelen worden behaald. De
4 oplossing ligt in het overstappen van fossiele brandstof en kernenergie naar
5 duurzame energie en energiebesparing.

6

7 Fossiele brandstof

8

9 PINK! wil per 2050 stoppen met het gebruik van fossiele brandstoffen. Fossiele
10 brandstoffen zijn eindig en brengen enorme schade toe aan mensen en de natuur.

- 11 • Er moeten geen nieuwe kolencentrales bij komen en de bestaande moeten zo
12 snel mogelijk worden gesloten.
- 13 • CO₂-opslag onder de Nederlandse (zee)bodem wordt niet toegestaan, en
14 geïmporteerd aardgas wordt niet opgeslagen in lege gasvelden.
- 15 • Er worden geen vergunningen gegeven voor het winnen van schaliegas.
- 16 • Teerzandolie wordt niet langer geïmporteerd.
- 17 • Elektriciteit en gas die zijn opgewekt door de verbranding of vergassing van
18 restafval, mest en dierlijke resten zijn niet duurzaam en worden daarom niet
19 ondersteund of als 'groen' op de markt gezet.
- 20 • Andere biobrandstoffen uit bijvoorbeeld maïs en palmolie worden in verband
21 met ontbossing aan strenge duurzaamheidscriteria onderworpen. Als hieraan
22 niet wordt voldaan worden deze niet geïmporteerd.

23

24 Kernenergie

25

26 Kernenergie is geen alternatief voor fossiele brandstoffen, want het is ook een
27 eindige energiebron en brengt gevaarlijk afval met zich mee dat onnodige risico's en
28 levensgevaar veroorzaakt. Bovendien houdt het gebruik van kernenergie de transitie
29 naar duurzame energie tegen.

- 30 • Er moeten geen nieuwe kerncentrales bij komen en de bestaande moeten zo
31 snel mogelijk worden gesloten.

32 Energiebesparing

33

34 PINK! wil naar een decentrale energievoorziening toe waarin mensen en bedrijven
35 zoveel mogelijk hun eigen energie opwekken. Niet alleen energietransitie is nodig.
36 Energiebesparing is een veel logischer eerste stap naar een duurzamer Nederland.

- 37 • Er moeten betere wettelijke regelingen komen om bedrijven te verplichten hun
38 energieverbruik te minderen door bijvoorbeeld onnodige verlichting aan
39 banden te leggen. Er moet een quotum voor energieverbruik per huishouden
40 komen. Overschrijding van dit quotum leidt tot hogere energiekosten,
41 vergelijkbaar met buiten je bundel bellen.
- 42 • Kantoren krijgen voortaan een energielabel en bestaande woningen worden
43 energiezuinig gemaakt.

- 1 • Ook op wijkniveau kan veel worden bereikt door bijvoorbeeld systemen voor
2 hergebruik van restwarmte. Er worden strengere energie-eisen gesteld aan
3 producten.

4 Duurzame energie

5

6 Om ons te voorzien van ons resterende energiebehoefte moet energie uit duurzame
7 bronnen worden gehaald zoals zon, wind en water.

- 8 • Energieleveranciers worden verplicht een jaarlijks oplopend percentage aan
9 duurzaam opgewekte stroom te leveren. Zelf opgeleverde energie kan
10 worden teruggeleverd aan het net tegen saldering van de afgenomen stroom.
11 • Energiebedrijven betalen voor teruggeleverde energie een kostendeekkende
12 vergoeding.
13 • Bewonerscollectieven mogen hun zelf opgewekte energie onderling
14 uitwisselen zonder daarvoor belasting te betalen.
15 • Zonnepanelen op gebouwen, langs snelwegen en rondom vliegvelden worden
16 de norm.
17 • Windenergie kan ook veel opleveren, en wordt mogelijk gemaakt op plekken
18 waar dieren en natuur hier geen hinder van ondervinden; op zee mogen
19 windmolenparken geen nadelige effecten hebben op het zeeleven, om te
20 beginnen wordt er daarom niet geheid bij het aanleggen.

1 Internationale samenwerking

2
3 PINK! vindt dat de Nederlandse leefwijze geen negatieve impact moet hebben op
4 andere landen. Dit is nu wel nog het geval: Nederland legt beslag op
5 landbouwgronden in ontwikkelingslanden, importeert schaarse grondstoffen en zijn
6 een zeer vervuilend land. Alles bij elkaar zorgt dit ervoor dat binnenkort 70% van de
7 wereldbevolking geen of beperkte toegang heeft tot drinkwater, honderden miljoenen
8 mensen zullen moeten vluchten voor steeds erger wordende natuurrampen en
9 oorlogen veroorzaakt zullen worden door schaarste.

10 11 Europa

12
13 Internationale en Europese samenwerking is belangrijk voor vrede en de aanpak van
14 klimaat- en milieuproblemen. Bij de Europese Unie schort het alleen nog aan een
15 solide democratische basis. Dit moet eerst op orde komen voordat de politieke
16 samenwerking wordt uitgebreid:

- 17 • Om te beginnen krijgt het Europees Parlement meer bevoegdheden. Als dit
18 niet gebeurt, steunt Nederland geen verdere EU-integratie en treden er geen
19 nieuwe lidstaten toe.

20 21 Internationaal milieubeleid

22
23 Internationale milieuverdragen worden amper nageleefd. De tijd dringt, dus:

- 24 • Landen die zich niet aan de verdragen houden worden voortaan tot orde
25 geroepen door een nieuw op te richten Internationaal Milieugerechtshof in
26 Den Haag.
- 27 • In nieuwe verdragen worden concrete tussendoelen opgenomen. Nederland
28 gaat voortaan coalities vormen met andere landen om voorop te lopen op dit
29 gebied, ook al doen andere landen dit niet.
- 30 • Nederland moet zich ook in gaan zetten voor een internationaal
31 quoteringssysteem van natuurlijke hulpbronnen en stelt harde
32 duurzaamheidseisen voor import en winning van al onze grondstoffen.

33 34 Ontwikkelingslanden

35
36 Westerse landen vervuilen het meest, en arme gebieden lijden daar het meest
37 onder. Daarom moeten Nederland en Europa zorgen voor:

- 38 • Effectieve oplossingen voor duurzaamheid, onderwijs, gezondheid,
39 kinderrechten en gelijke behandeling van mannen en vrouwen.
- 40 • Ook moet al het Nederlands en Europees beleid getoetst worden op effecten
41 op mensen in andere landen.
- 42 • Europese landbouw- en visserijsubsidies en visserijakkoorden worden
43 afgebouwd en Nederland moet stoppen met de import van producten die ten
44 koste gaan van de leefomgeving elders of gepaard gaan met
45 mensenrechtenschending.
- 46 • Voortaan zal dan 1% van het BNP naar ontwikkelingshulp gaan, en primair
47 gericht zijn op mensen in plaats van Nederlandse bedrijven.

- 1 • Giftige stoffen en afvalproducten worden niet meer naar ontwikkelingslanden
2 geëxporteerd voor verwerking.
- 3 • Ook worden systemen voor intensieve landbouw niet langer geëxporteerd en
4 gestimuleerd, maar wordt er voortaan geïnvesteerd in regionale duurzame
5 landbouw.

6

7 Vluchtelingen

8

9 Wereldwijd bedreigen geweld en structureel onrecht een miljard burgers en deze
10 conflicten zorgen voor toenemende vluchtelingenstromen. De oorzaak van deze
11 conflicten is vaak niet alleen religieus en politiek van aard, maar wordt veroorzaakt
12 door klimaatverandering, water- en voedseltekorten. Wij dragen hieraan bij door
13 meer te consumeren dan de Aarde aankan, onze landbouwproducten in
14 ontwikkelingslanden te dumpen en een grote hoeveelheid CO2 uit te stoten. Om de
15 vluchtelingenstromen te verminderen moeten:

- 16 • De onderliggende oorzaken worden aangepakt.
- 17 • Daarnaast dienen we, zolang de oorzaken van de vluchtelingenstromen niet
18 zijn opgelost, mensen in nood op te vangen. Het overgrote deel gebeurt in de
19 regio. Door in menswaardige opvang in de regio te investeren, wordt
20 voorkomen dat vluchtelingen zich genoodzaakt voelen om naar Europa te
21 trekken.
- 22 • Voor vluchtelingen die wel hier komen, zorgen we voor goede opvang en
23 laten ze deelnemen aan onze samenleving.
- 24 • Vluchtelingen die in Nederland asiel aanvragen moeten binnen twee jaar
25 uitsluitel krijgen over hun verblijfsrecht en kinderen die hier opgegroeid zijn
26 of al langere tijd wonen krijgen sowieso een verblijfsvergunning.
- 27 • Een aanvullende afweging wordt gemaakt voor minderjarige vluchtelingen
28 zonder familie.
- 29 • Mensen die gevaar lopen in eigen land omwille van geaardheid, religie,
30 etniciteit of politieke alliantie worden niet teruggestuurd en mensen die buiten
31 hun schuld om Nederland niet kunnen verlaten krijgen opvang en zorg.

32

33 Wereldhandel

34

35 Handel speelt een zeer grote rol in internationale relaties, en economische belangen
36 gaan vaak boven andere belangen. PINK! is het niet met die hiërarchie eens, en wil
37 dat handelsverdragen en de voorwaarden die de WTO stelt gewijzigd worden zodat
38 maatschappelijke waarden bepalend worden in de wereldhandel.

- 39 • Ontwikkelingslanden moeten de mogelijkheid krijgen hun markten af te
40 schermen van het wereldtoneel om hun eigen markt en producten te
41 ontwikkelen en bewerken voor export.
- 42 • Het is belangrijk dat landen kunnen kiezen om producten te weigeren als
43 belangen als mensenrechten, dierenrechten en duurzaamheid in het geding
44 zijn. Landen moeten daarom ook zelfimportbeperkingen kunnen opstellen
45 voor producten die ten koste van deze belangen gaan.
- 46 • Vrijhandel is zo geen doel op zich, maar een middel voor welzijn.

- 1 • Daarom zou Nederland zich moeten verzetten tegen vrijhandelsverdragen,
2 zoals TTIP, die ervoor zorgen dat mens, natuur en milieu onder druk komen
3 te staan.
- 4 • Kinderarbeid en uitbuiting van werknemers worden actief bestreden.
- 5 • Ontwikkelingslanden krijgen ook invloed op het beleid van het Internationaal
6 Monetair Fonds en de Wereldbank.
- 7 • Ook in onze handelspolitiek moeten we niet handel voor alles laten
8 gaan. Onze handelspolitiek draagt nu namelijk bij aan het in stand houden
9 van regimes die de plaatselijke bevolking onderdrukken.
- 10 • Nederland zal niet meer vanwege handelsbelangen de ogen dichtknijpen voor
11 onderdrukte volken zoals in Papoea, Tibet en de Westelijke Sahara.

12

13 Defensie

14

15 De primaire taak van de Nederlandse krijgsmacht is de bescherming van het
16 Nederlands grondgebied.

17

18 Sinds het einde van de Koude Oorlog kent West-Europa geen existentiële
19 bedreiging. Democratiseringsgolven hebben geleid tot de afname van de kans op
20 oorlog in Europa. Democratieën voeren immers geen oorlog tegen elkaar. Naast de
21 continentale vrede is er sprake van een algehele daling van het aantal oorlogen in
22 de wereld. Defensie-uitgaven als tijdens de Koude Oorlog zijn hiermee
23 onverdedigbaar geworden.

24

25 De focus op expeditionair optreden en de krimpende budgetten hebben er samen
26 toe geleid dat Europese legers hun capaciteit voor zelfverdediging hebben
27 verwaarloosd. Voor de Krijgsmacht ligt er hierom de taak om deze capaciteit te
28 herstellen met de beschikbare financiële middelen.

29

30 PINK! roept daarom op om de krijgsmacht drastisch te hervormen, de
31 operationele landstrijdkrachten moeten worden teruggebracht naar een omvang die
32 beheersbaar is voor vreedstijd. Tegelijkertijd moet er worden gestuurd op vergrote
33 mobilisabele eenheden voor reserves en gevallen van nood.

34

35 Voor PINK! houdt de taak van de krijgsmacht niet op bij de eigen veiligheid. Wij
36 bestaan er voor de zwakkeren. Militairen die ver van huis hun leven riskeren om
37 anderen te helpen verdienen daarom onze steun.

- 38 • Vredesoperaties van de Verenigde Naties worden alleen gesteund als deze
39 legitiem, proportioneel en effectief zijn en gericht op een eerlijke verdeling van
40 de natuurlijke rijkdommen van de Aarde.
- 41 • Nederland moet de volledige zeggenschap over haar eigen krijgsmacht
42 houden.
- 43 • De leeftijd waarop militairen uitgezonden mogen worden op missie wordt
44 verhoogd naar 21 jaar.
- 45 • Wapens vormen een groot probleem. Nederland moet zich dan ook actief
46 inzetten om wapenproblematiek aan banden te leggen, door zich in te zetten
47 voor wereldwijde regulering van wapenhandel, het ruimen van landmijnen en
48 clustermunierresten en hulp aan slachtoffers hiervan, regulering van het

- 1 gebruik van drones en te werken aan een universeel verbod op het gebruik
- 2 van uranium in wapens.
- 3 • Aanwezige kernwapens worden uit Nederland verwijderd en er worden geen
- 4 JSF-straaljagers aangeschaft.
- 5 • Er komt eerherstel en compensatie voor de militairen van Dutchbat III en
- 6 nabestaanden van de Val van Srebrenica.
- 7 • Nederland treedt uit de NAVO.

1 Landbouw en voedselvoorziening

3 Duurzame voedselvoorziening

5 PINK! hecht veel waarde aan een duurzame voedselvoorziening, zodat toekomstige
6 generaties niet in de problemen zullen geraken door onze consumptiewijze. Hierbij is
7 een andere denkwijze belangrijk: dieren zullen niet langer gezien moeten worden als
8 machines en landbouw niet als een industrie. In de praktijk houdt dit in:

- 9 • Een regionale en gifvrije landbouw met een eerlijk inkomen voor de boer.
- 10 • Een eiwittransitie naar een meer plantaardig voedingspatroon en minder
11 dierlijke eiwitten is zeer belangrijk om te zorgen voor een duurzame
12 voedselvoorziening voor iedereen. PINK! vindt dat de overheid een
13 belangrijke rol speelt in deze overgang.
- 14 • Zo kan er een vleestax ingevoerd worden, maar kunnen ook ontwikkelingen
15 naar plantaardige vlees-, zuivel- en visvervangers worden ondersteund en
16 kan een plantaardig voedingspatroon worden gepromoot.

17
18 Aan de productie van plantaardige voeding kan wat betreft duurzaamheid veel
19 worden verbeterd en dit moet dan ook zeker gebeuren.

- 20 • Zo zal de landbouw minder afhankelijk moeten worden van fossiele
21 grondstoffen (kunstmest) en chemische bestrijdingsmiddelen en zullen de
22 monoculturen plaats moeten maken voor een agro-ecologische landbouw met
23 wisselteelt.
- 24 • Glastuinbouw kan overgaan op een gesloten kassysteem voor meer
25 energiebesparing en duurzamer worden door hergebruik van nutriënten en
26 water.
- 27 • De omslag naar duurzame gifvrije landbouw kan alleen gemaakt worden als
28 boeren hierbij hulp krijgen. PINK! is voor afschaffing van de
29 landbouwsubsidies op termijn, maar daar staat tegenover dat boeren actief
30 geholpen zullen worden om te schakelen.
- 31 • Biologische plantaardige producten worden gepromoot zodat boeren ook
32 zonder subsidie een eerlijke prijs krijgen voor hun product.
- 33 • En natuurlijk zullen mensen zonder omwegen via subsidies een reëlere prijs
34 voor hun producten gaan betalen, die niet alleen bij tussenhandelaren blijft
35 hangen.
- 36 • Mensen zullen ook weer moeten leren waar hun voedsel vandaan komt, ook
37 om voedselverspilling tegen te gaan.
- 38 • Regionale landbouw wordt bevorderd maar stadslandbouw kan hierin ook een
39 belangrijke rol spelen. Houdbaarheidsdata moeten niet langer verspilling in de
40 hand werken, een andere regelgeving kan dit aanpakken.

42 Consumptie van dieren

43
44 Bij iedere vorm van omgang van mensen met dieren moet een zorgvuldige afweging
45 plaatsvinden tussen de zwaarte van de belangen van mensen en de zwaarte van de
46 belangen van dieren. Naarmate het menselijk belang minder noodzakelijk is en de
47 gevolgen voor de dierlijke belangen schadelijker zijn, vermindert de morele
48 rechtvaardiging om de belangen van dieren aan te tasten.

1 Wanneer het gaat om de fok van, de huisvesting van, het transport van en het doden
2 van dieren voor consumptiedoeleinden, wegen de belangen van dieren veel
3 zwaarder dan de belangen van mensen. Het menselijk belang is op z'n hoogst
4 triviaal. Mensen hebben geen dierlijke producten nodig voor een gezonde levensstijl.
5 Het gaat mensen om de smaak of de textuur. Het dierlijke belang is daarentegen
6 fundamenteel. Al hun belangen en vrijheden zijn ervan afhankelijk dat wij hen niet
7 fokken, huisvesten, transporteren en doden voor consumptiedoeleinden.
8 De fok van, de huisvesting van, het transport van en het doden van dieren voor
9 consumptiedoeleinden is dan ook immoreel.

- 10 • Daarom komt er een einde aan die activiteiten.

11

12 Genetische manipulatie en klonen

13

14 Om dieren, planten en andere levensvormen te krijgen met de eigenschappen die
15 we willen, gebruiken we veredelingstechnieken zoals klassieke veredeling,
16 genetische modificatie en klonen. Om dieren, natuur en milieu tegen de risico's
17 hiervan te beschermen, moeten deze technieken aan een aantal voorwaarden
18 voldoen.

- 19 • Veredelingstechnieken mogen niet worden toegepast op dieren als dieren
20 daar last van hebben.
- 21 • Veredelingstechnieken mogen niet leiden tot meer gebruik van
22 bestrijdingsmiddelen. Planten mogen dan ook niet resistent worden gemaakt
23 tegen bestrijdingsmiddelen.
- 24 • Op veredelde planten is het kwekersrecht van toepassing. Octrooien op
25 levensvormen zijn niet toegestaan.
- 26 • Verplichte etiketten wijzen consumenten op producten waarin genetisch
27 gemodificeerde planten verwerkt zijn.

28

29 Veehouderij

30

31 De vee-industrie is wereldwijd verantwoordelijk voor 18% van de uitstoot van
32 broeikasgassen, gebruikt 80% van het wereldwijde landbouwareaal en is
33 verantwoordelijk voor de kap van tropisch regenwoud voor goedkoop veevoer. De
34 veehouderij is ook allerm minst bevorderlijk voor de biodiversiteit, schoon drinkwater en
35 het oplossen van de bijensterfte. Zolang het nog niet haalbaar is een einde te
36 brengen aan de veehouderij, zou Nederland als meest veedichte land ter wereld ten
37 minste een voorbeeldfunctie moeten vervullen in duurzaamheid en
38 diervriendelijkheid door het inkrimpen van de veehouderij en mensen stimuleren
39 minder dierlijke eiwitten zoals vlees, eieren, melk en meer plantaardige eiwitten te
40 consumeren.

- 41 • Kringlopen zullen moeten worden gesloten wat onder andere inhoudt dat
42 veevoer niet meer uit Zuid-Amerika komt maar regionaal verbouwd wordt. De
43 mestproductie wordt afgestemd op wat er gebruikt kan worden.
- 44 • De BTW op dierlijke eiwitten moet worden verhoogd van 6 naar 21 procent.
45 Vanuit het principe de vervuiler betaalt, is het niet meer dan redelijk om de
46 maatschappelijke kosten daarvan in rekening te brengen bij wie dierlijke
47 eiwitten wil eten of producten met deze eiwitten produceert.

- 1 • De veehouderij zal moeten inkrimpen met 70% om de problemen aan te
2 pakken. De dieren die gehouden worden, moeten worden gehuisvest in
3 overeenstemming met hun aard en gedrag: alle dieren krijgen vrije uitloop
4 naar buiten met schuilmogelijkheden, pijnlijke ingrepen worden afgeschaft,
5 koeien worden gehouden in familiekuddes en nieuwe en oude vormen van
6 huisvesting worden streng getoetst. Dieren houden zonder ruimte voor
7 natuurlijk gedrag, zoals eenden zonder zwemwater, wordt daarbij per direct
8 verboden.
- 9 • Voor de laatste maar zeer kritieke momenten in het leven van de dieren zullen
10 ook de transportsector en slachthuizen moeten worden aangepakt.
- 11 • Diertransporten worden beperkt tot maximaal twee uur en de
12 maximumtemperatuur waarop transport is toegestaan wordt 25 graden.
- 13 • Volgens de wet moet dieren onnodige pijn, stress en angst bespaard worden
14 voorafgaand aan de slacht: het wordt tijd dat deze wet strikt wordt nageleefd.
- 15 • Het aantal dieren dat wordt geslacht moet fors verlaagd worden en
16 uitzonderingen op de verplichte bedwelming worden niet langer toegestaan.
- 17 • De overheid moet alle schakels van de veehouderij controleren in plaats van
18 dit over te laten aan de sector zelf, ook via permanent cameratoezicht.
- 19 • Doorgefokte diersoorten als dikbilkoeien en plofkippen worden verboden
20 alsook het ten onrechte gedoogde houden van vleeskonijnen, waterbuffels,
21 struisvogels en dromedarissen.
- 22 • Voor het vergassen en levend versnipperen van eendagshaantjes is
23 eveneens geen plek meer.
- 24 • Regionalisering, verkleining van bedrijfsgrootte en het afschaffen van
25 langeafstandstransporten verkleinen de kans op dierziekte-uitbraken.
- 26 • Antibioticagebruik in de veehouderij wordt strikt gereguleerd.

27

28 Visserij

29

30 Ook de visserij veroorzaakt grote problemen. Daarom wordt erop ingezet deze af te
31 schaffen. Grote industriële schepen verwoesten de ecosystemen in de zee,
32 waaronder koraal. En dat terwijl maar liefst 25% van alle mariene soorten daar
33 afhankelijk van zijn. Ook wordt wereldwijd 88% van de vissoorten overbevist.
34 Vervolgens sterven deze vissen na een langdurige, pijnlijke doodstrijd. Vissen zijn
35 dieren met bewustzijn en gevoel, en zouden ook zo behandeld moeten worden.
36 Zolang het nog niet haalbaar is een einde te brengen aan de visserij, moet er
37 daarom ten minste:

- 38 • een einde komen aan dieronvriendelijke vangst- en dodingsmethoden.
39 Viskwekerijen zijn geen oplossing, zij vormen een nieuwe bio-industrie en zijn
40 allerminst duurzaam en diervriendelijk.
- 41 • De grootste vistrawlers zijn in Nederlandse handen. In 2048 zullen de zeeën
42 leeg zijn als wij op deze schaal doorgaan. De gevolgen van een visloze zee
43 zullen catastrofaal zijn voor ecosystemen in het water en op het land, daarom
44 moet er zo snel mogelijk een moratorium op de visvangst komen zodat
45 ecosystemen en visbestanden de kans krijgen zich te herstellen.
- 46 • Alle vangsten moeten worden aangeland en worden verrekend met de
47 vangstquota, waardoor 'bijvangst' tot het verleden gaan behoren.
48 Daarnaast moet de overcapaciteit van de vloot zo snel mogelijk worden

1 afgebouwd en worden destructieve visserijtechnieken liever vandaag dan
2 morgen nog verboden evenals nationale en Europese visserijsubsidies.

3

4 Voedselverspilling

5

6 PINK! is tegen het verspillen van voedsel.

- 7
- 8 • Plekken waar men met voedsel werkt, zoals supermarkten, restaurants en
9 ziekenhuizen, moeten er alles aan doen om geen voedsel te verspillen. Doel
10 hiervan is dat eten niet langer vuilnis wordt maar genuttigd wordt. Om dit voor
11 bedrijven haalbaar te maken wordt gezocht naar een aantrekkelijke oplossing
12 voor dit probleem.
  - 13 • Supermarkten en restaurants moeten al het voedsel dat hiervoor in
14 aanmerking komt afstaan aan voedselbanken.
  - 15 • Ziekenhuizen moeten beter luisteren naar de wensen van patiënten en hun
maaltijden hierop afstemmen zodat ook hier voedselverspilling wordt gestopt.

1 Maatschappij

3 Privacy

5 De overheid speelt een belangrijke rol in het waarborgen van de gelijke rechten van
6 burgers. Nu worden deze vaak ingeperkt onder het mom van veiligheid. Noodzaak,
7 proportionaliteit en effectiviteit van inbreuken op grondrechten moeten vooraf
8 aangetoond worden. Vrije en toegankelijke informatie moeten centraal zijn in onze
9 maatschappij. Informatie van overheidsdiensten en bedrijven die met publiek geld
10 wordt gefinancierd wordt publiek toegankelijk:

- 11 • Internet wordt niet onderworpen aan censuur. Privacy wordt gewaarborgd en
12 datalekken moeten worden gemeld door overheid en bedrijven.
- 13 • Systemen die privacy niet kunnen waarborgen worden afgeschaft.
- 14 • Legale informatie moet voor iedereen toegankelijk zijn en niet worden beperkt
15 door internetproviders.
- 16 • PINK! is tegen het downloadverbod omdat de naleving hiervan de privacy van
17 burgers kan schaden. Wel moet er gezocht worden naar alternatieve
18 betaalmodellen voor films en muziek.
- 19 • Er komt geen Europese internetcensuur, providers worden geen verlengde
20 van opsporingsdiensten en de bewaarplicht van gegevens van burgers wordt
21 afgeschaft.
- 22 • Het opnemen van vingerafdrukken in paspoorten en de centrale database
23 worden ongedaan gemaakt.
- 24 • Privé-gegevens van vliegtuigpassagiers en informatie van bankafschriften
25 mogen niet gedeeld worden met andere landen.
- 26 • Er komen strengere normen voor het aftappen van telefoongesprekken.
- 27 • Gemeenten mogen geen persoonsgegevens verstrekken aan kerken en
28 andere religieuze genootschappen. Hierdoor geven gemeenten een
29 voorkeursbehandeling aan deze genootschappen. Het is niet aan de
30 gemeente om religieuze instanties te ondersteunen in het bijhouden van hun
31 ledenbestand. Ook druipt dit in tegen het beschermen van de privacy van
32 burgers.

34 Cultuur en Media

36 PINK! vindt cultuur zeer belangrijk voor de maatschappelijke saamhorigheid.
37 Iedereen moet de kans krijgen zich cultureel te ontplooien. Kunst en cultuur moeten
38 daarom toegankelijk worden door onder het lage BTW-tarief te vallen. Musea geven
39 minstens één dag in de week gratis toegang. Met monumenten en
40 cultuurlandschappen dient zorgvuldig te worden omgegaan en sloop daarvan dient
41 te worden voorkomen. Onderzoeksjournalistiek dient vrij en onafhankelijk te zijn, en
42 sociale media spelen daarbij een niet te verwaarlozen rol. Ook nieuwe media
43 moeten daarom aanspraak kunnen maken op het Stimuleringsfonds voor media.
44 Toekenning van subsidie voor kunstraden worden transparant.
45 Levensbeschouwelijke programmering is geen taak van de overheid, zendtijd voor
46 kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag wordt afgeschaft.

1 Drugsbeleid

2

3 Het gebruik en de productie van softdrugs moet worden gelegaliseerd, maar mensen
4 moeten wel weten wat de gezondheidsrisico's zijn door goede voorlichting vanuit de
5 overheid. Door legalisering kunnen er accijnzen worden geheven. Mensen die daar
6 behoefte aan hebben krijgen ongehinderd toegang tot medicinale cannabis. Er komt
7 geen wietpas en ook binnen Europa gaat Nederland pleiten voor een soepeler
8 softdrugsbeleid.

9

10 Registratie van geslacht en burgerlijke stand

11

12 Niet iedereen voelt zich prettig bij het label man of vrouw. PINK! is er geen
13 voorstander van om mensen in hokjes te dwingen waarin ze zich niet thuis voelen.
14 Bij de geslachtsregistratie in officiële documenten, zoals paspoorten en rijbewijzen
15 moet het daarom mogelijk zijn om te kiezen voor een anders/niet-binaire optie als de
16 betreffende persoon dat wil. Daarnaast worden organisaties die geslacht registreren,
17 aangemoedigd om hetzelfde te doen.

18

19 Waar dit geen directe relevantie heeft, zoals in een Curriculum Vitae, wordt
20 burgerlijke staat niet opgevraagd. Waar wel om burgerlijke stand gevraagd wordt,
21 mag men zelf kiezen tussen de termen 'gescheiden' en 'ongetrouwd', tenzij het in een
22 context is waar deze informatie cruciaal is, zoals met betrekking tot alimentatie.

1 Natuur

2
3 Het is belangrijk dat de waarde van natuur in Nederland niet onderschat wordt.
4 Alleen al vanwege haar zeer grote intrinsieke waarde verdient de natuur zorgvuldige
5 bescherming, maar zij vormt ook de basis van ons bestaan. Wij kunnen immers niet
6 zonder schone lucht en een gezonde bodem om voedsel op te verbouwen. Het gaat
7 bergafwaarts met de natuur en als we onze plicht om goed te zorgen voor behoud
8 en herstel van een gezonde leefomgeving niet vervullen zal dit problemen op gaan
9 leveren in de nabije toekomst.

10

11 Natuur in de omgeving

12

13 Uit onze directe woonomgeving is reeds veel natuur verdwenen. Met groene dorpen
14 en steden kunnen we echter energie besparen, wateroverlast inperken en hebben
15 we minder last van de hitte van opgewarmd beton. PINK! is er dan ook van overtuigd
16 dat hierin toekomst zit, want met groen om ons heen zijn we veel gezonder en daar
17 hebben we recht op.

- 18 • Dieren en kinderen hebben eveneens baat bij groene (school)tuinen,
19 speelplaatsen en buurten.
- 20 • Bij nieuwbouw gaan alvast strengere normen gelden zoals groene daken,
21 nestgelegenheid, bomen en struiken in de straat en speelnatuur op de hoek.
- 22 • Bomen worden ook beter beschermd door de criteria voor kapvergunningen
23 aan te scherpen.
- 24 • De norm van de Verenigde Naties die stelt dat er 48m² natuur per stads- of
25 dorpsbewoner moet zijn moet in Nederland wettelijk nageleefd worden.
- 26 • Daarnaast zullen gemeentes over moeten schakelen op een gifvrij onderhoud
27 van de openbare ruimten en wordt de verkoop van chemische
28 bestrijdingsmiddelen in winkels verboden.

29

30 Natuurgebieden

31

32 Door de versnippering van natuurgebieden staan soorten onder druk en kost het
33 steeds meer energie en geld om gebieden te behoeden voor asfalt en beton.
34 Daarom:

- 35 • moeten natuurgebieden zoveel mogelijk verbonden worden, wat in het belang
36 is van migrerende planten en dieren en om het biodiversiteitsverlies aan
37 banden te leggen.
- 38 • De Ecologische Hoofdstructuur moet worden aangelegd. In een uitzonderlijk
39 geval kan een project dat ten koste gaat van bestaande natuur doorgang
40 vinden als het een aantoonbare cruciale bijdrage levert aan duurzaamheid op
41 de lange termijn.
- 42 • Voor een dergelijk besluit is een meerderheid van 2/3 nodig en moet
43 compensatie vooraf uitgevoerd en gecontroleerd worden door een
44 onafhankelijke partij. Natuur mag ook niet ten koste gaan van recreatie.
- 45 • Als er wordt gebouwd in groen moet dat op kosten van de projectontwikkelaar
46 gecompenseerd worden met een driemaal zo groot natuurgebied. Schade die
47 al is geleden moet zo snel mogelijk worden hersteld.

48

1 Bescherming

2

3 Veel natuurgebieden zijn wettelijk beschermd, maar deze wetten worden nauwelijks
4 nageleefd. PINK! vindt dat deze wetten wel streng nageleefd en uitgebreid moeten
5 worden.

6 • Zo moet de uitholling van Natuurbeschermingswet teruggedraaid en de
7 vergunningplicht voor activiteiten in en rond beschermde natuur verankerd
8 worden in de wet.

9 • Staatsbosbeheer wordt niet geprivatiseerd of verzelfstandigd en alle planten
10 en dieren worden voortaan beschermd.

11 • Er komt ook een plan van aanpak van lichtvervuiling.

12 • De Nederlands-Caribische natuur op Bonaire, Saba en Sint Eustatius,
13 herbergt meer dan 10.000 verschillende plant- en diersoorten voor. De
14 Rijksoverheid draagt via regels, handhaving, kennis en financiële steun bij
15 aan het behoud van deze natuur.

16 • Bescherming van koraalriffen wordt daarvan een prioriteit.

17

18 Water

19

20 Waterstanden worden nu aangepast aan de landbouw, maar zouden eigenlijk
21 aangepast moeten worden aan de behoeften van de natuur. Om mariene
22 ecosystemen te behouden zal snel een “nee, tenzij” principe moeten worden
23 toegepast: er kan niet meer worden gevestigd tot is aangetoond dat een (beperkte)
24 vangst verantwoord is.

25 • Er wordt een zeereservaat aangewezen waar meer dan de helft van het
26 Nederlandse zeeoppervlak toe zal behoren en waarin niet gevestigd zal worden
27 en geen andere schadelijke activiteiten plaats zullen vinden.

28 • Ecologisch waardevolle scheepswrakken worden beschermd.

29 • Belastinggeld moet niet meer besteed worden aan de ontwikkeling van
30 ‘duurzame’ visserijtechnieken die alsnog schadelijk zijn.

31 • De Westerschelde en de Eems-Dollard worden niet verder uitgediept.

32 • Vispasseerbaarheid wordt een harde voorwaarde voor waterkrachtinstallaties,
33 sluizen en gemalen.

34

35

36

37

38 Dieren

39

40 ‘Schadelijke’ diersoorten worden op grote schaal bestreden met als enige resultaat
41 de dood van vele dieren. PINK! vindt dat wilde dieren alleen mogen worden gedood
42 als er zeer dringende redenen voor zijn, bijvoorbeeld als het dier lijdt of de
43 volksgezondheid ernstig wordt bedreigd.

44 • De beslissing en uitvoering daarvan komt in handen van de overheid. Dieren
45 in de Oostvaardersplassen moeten zo snel mogelijk beschutting en toegang
46 krijgen tot omliggende bossen, waaronder een verbinding met de Veluwe.

- 1 • De Flora- en Faunawet moet zo worden aangepast en strikt worden
2 gehandhaafd om te voorkomen dat dieren in kwetsbare perioden worden
3 verstoord en bijvoorbeeld in grasmaaiers terechtkomen.
- 4 • Prikkelraad in natuur moet zo snel mogelijk worden verwijderd.
- 5 • Ganzenvergassingen stoppen zo snel mogelijk, zij moeten voortaan naar
6 andere gebieden worden gelokt en geweerd van plekken waar zij niet
7 gewenst zijn met onaantrekkelijke gewassen.
- 8 • Muskusrattenbestrijding stopt eveneens, de 31 miljoen euro die dan vrijkomt
9 kan naar versterkte dijkbewaking.
- 10 • Afrasteringen langs wegen en dorpskernen weren zwijnen en herten en een
11 nachtelijke snelheidsbeperking op wegen langs natuurgebieden moet voor
12 minder dierlijke verkeersslachtoffers zorgen.
- 13 • Opvangcentra voor in het wild levende dieren worden geholpen bij de
14 professionalisering en financieel ondersteund.

Onderwijs

Goed onderwijs, in welke vorm dan ook, is de voorwaarde voor een gezonde en goed functionerende samenleving en cruciaal voor de zelfontplooiing van de mens. Onderwijs moet gaan over persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijk bewustzijn en niet louter over een toekomstige economische bijdrage. In het onderwijs moet er daarom ruimte zijn voor reflectie op de maatschappij.

Doel van onderwijs

Onderwijs dient ter zelfontplooiing en dient dan ook (jonge) individuen zo goed mogelijk in aanraking te laten komen met en inzicht te geven in de vele facetten van het bestaan. Verschillende wetenschappelijke disciplines (alfa, bèta en gamma) zijn daarvoor nodig en zorgen voor een verrijking van het leven. Ze zetten aan het denken en maken kritische reflectie mogelijk. Studeren moet dan ook:

- Voor iedereen betaalbaar zijn.
- Daarnaast is het van belang dat het onderwijs passend is, en wordt gebaseerd op aanleg, belangstelling en de talenten van het individu.
- Duurzaamheid is een belangrijk onderwerp dat in het onderwijs aan bod moet komen en dierproefpractica moeten worden afgeschaft.

Betaalbaarheid

Onderwijs is een grondrecht. PINK! is voor een systeem van studiefinanciering, waarbij de basisbeurs een voorwaardelijke gift is. Een 'sociaal' leenstelsel is geenszins sociaal en werkt als een sloopkogel tegen de pilaar van het onderwijs waar de samenleving op steunt: het leenstelsel haalt de kernwaarden van goed onderwijs onderuit. Het is onverantwoord om jongeren nog voordat ze hun studie hebben afgerond al op te zadelen met een enorme financiële schuld.

- Iedereen moet in staat worden gesteld onderwijs te volgen op zijn eigen niveau, ongeacht zijn sociaal-economische positie. Om de toegankelijkheid van studeren te vergroten zijn voorzieningen als de studenten-ov-chipkaart en een goed, duurzaam en betaalbaar aanbod van studentenhuisvesting ook essentieel.
- Ook minderjarige MBO'ers hebben recht op een studentenreisproduct. Een manier om in studentenhuisvesting te voorzien is om leegstaande kantoorpanden een nieuwe bestemming te geven als studentenhuizen.

In de studietijd van het hoger onderwijs moeten studenten aangemoedigd worden hun horizon te verbreden.

- Studenten mogen niet belemmerd worden als zij een tweede studie willen volgen of wanneer zij zich willen ontplooiën door middel van nevenactiviteiten, zoals bestuursfuncties of vrijwilligerswerk.
- Om die reden moet er geen boete komen voor 'langstudeerders'.

1 Dieren in het onderwijs

2

3 Dierproeven horen niet thuis in het onderwijs. PINK! is daarom van mening dat:

- 4 • Het gebruik van dieren in practica moet worden afgeschaft. Zolang de
5 volledige afschaffing nog niet gerealiseerd is, moeten leerlingen pro-actief op
6 de huidige mogelijkheid om deze practica te weigeren gewezen worden.
- 7 • Voorts moeten er meer alternatieven voor dierproeven beschikbaar komen in
8 het onderwijs en moeten de alternatieven meer onder de aandacht gebracht
9 worden.
- 10 • Er komt een (overheids)campagne om leerlingen en onderwijsinstellingen op
11 de hoogte te brengen van de rechten van dierproefweigeraars en de
12 beschikbare alternatieven: Nee zeggen mag!

13

14 Onderwijs in duurzaamheid

15

16 | Voor het in stand houden van een leefbare planeet, ook voor toekomstige
17 generaties, is het noodzakelijk dat het aandeel van duurzame ontwikkeling in het
18 Nederlandse onderwijs wordt vergroot.

- 19 • Hiertoe moeten de onderwerpen dieren, natuur, milieu en duurzaamheid
20 integraal in het lesaanbod van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs
21 worden opgenomen.
- 22 • De vorming van leerlingen op deze aspecten is een wezenlijk onderdeel van
23 de maatschappelijke vorming. Deze legt tevens de basis voor een duurzame
24 samenleving en een leefbare planeet.
- 25 • In het basis- en middelbaar onderwijs komt er aandacht voor (gezonde)
26 voeding.
- 27 • Op school wordt een gezond leefpatroon gestimuleerd, onder andere door
28 schoolfruit uit de regio (in plaats van schoolmelk) aan te bieden, het inrichten
29 van een schooltuin te ondersteunen en door het stimuleren van sport en
30 beweging.
- 31 • Ook in het lesprogramma krijgen leerlingen meer informatie over een gezonde
32 leefstijl.
- 33 • De rijksoverheid geeft financiële steun aan het meten van de luchtkwaliteit in
34 scholen. Zo ondersteunt zij onderzoek naar de invloed van luchtkwaliteit op
35 cognitieve prestaties en kan een goede luchtkwaliteit gegarandeerd worden.
36 Lokaal wordt het meten verwerkt in lesprogramma's over milieu,
37 klimaatverandering en de wetenschappelijke methode.

38

39 De kwaliteit van onderwijs en onderzoek

40

41 Onderwijs en goed wetenschappelijk onderzoek zijn zo waardevol en leveren zo veel
42 op, dat we het ons niet kunnen veroorloven om er op te bezuinigen. Vanwege het
43 maatschappelijk belang van wetenschappelijk onderzoek dient het onafhankelijk te
44 zijn van de waan van de dag. Wetenschappelijk onderzoek heeft een intrinsieke
45 waarde en het is daarom belangrijk dat ook kleinere studies en disciplines behouden
46 blijven en van (onderzoeks)geld worden voorzien.

47

- 1 • Alle universiteiten vallen voortaan onder verantwoordelijkheid van het
2 ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, ook de Wageningen UR,
3 die nu nog onder het ministerie van Economische Zaken valt.
4

5 Middelbaar beroepsonderwijs 6

7 Hoewel het (middelbaar) beroepsonderwijs op veel punten verschilt van het hoger
8 onderwijs, is het niet minder belangrijk. Momenteel wordt het beroepsonderwijs nog
9 te theoretisch benaderd.

- 10 • Er moet meer ruimte zijn voor een praktische insteek van de opleiding.
11 • Het is hierbij van belang dat er voldoende en blijvend goed opgeleide
12 docenten zijn die een salaris krijgen dat past bij het belangrijke werk dat ze
13 doen.
14 • Door een beter opleidingsniveau te bewerkstelligen zal het aanzien van de
15 docent vanuit de maatschappij toenemen.
16

17 Passend onderwijs 18

19 Er dient ook speciale aandacht te zijn voor passend onderwijs. Zij die extra aandacht
20 en begeleiding nodig hebben, dienen die ook te krijgen.

- 21 • Er wordt dan ook niet bezuinigd op passend onderwijs.
22 • Zorgbehoevende kinderen mogen niet enkel uit financiële overwegingen in
23 het reguliere onderwijs worden geplaatst.
24

25 Religieuze scholen 26

27 Op dit moment gaat meer dan de helft van de kinderen in Nederland naar een
28 religieuze school. PINK! is van mening dat religieus onderwijs de ontwikkeling van
29 kinderen niet ten goede komt. In veel gevallen zorgt het namelijk niet voor een
30 verrijking, maar juist voor een verarming van het wereldbeeld. PINK! pleit daarom
31 voor:

- 32 • Het afschaffen van religieus onderwijs in Nederland. Dit betekent niet dat
33 kinderen geen les moeten krijgen over de verschillende godsdiensten en
34 levensbeschouwingen die er zijn.
35 • Levensbeschouwelijke, spirituele en filosofische vorming is en blijft in dat
36 opzicht een belangrijk onderdeel van het curriculum.

1 Zorg en gezondheid

2
3 Je gezond voelen en in staat zijn om een gezond leven te leiden is voor iedereen
4 van belang. PINK! wil daarom dat de overheid een actieve rol speelt in het promoten
5 van de volksgezondheid. Preventie van (welzijns)ziekten, opkomen voor een eerlijke
6 verdeling van geneesmiddelen en de rechten van minderheden spelen een centrale
7 rol in het overheidsbeleid dat PINK! voor ogen heeft.

8 9 Preventie

10
11 PINK! vindt dat preventie de basis is van een goede gezondheidszorg. Gezonder
12 leven, eten en bewegen spelen een belangrijke rol als het gaat om het voorkomen
13 van ziekte en ongemak. Preventieve gezondheidszorg drukt de zorgkosten als
14 geheel. PINK! stelt daarom ook voor dat de overheid inzet op preventie.

- 15 • De overheid stimuleert een gezonde leefwijze en zet zich in voor een gezonde
16 leefomgeving. Bovendien voert de overheid een zeer actief preventiebeleid
17 ten aanzien van obesitas. Vooral bij kinderen met overgewicht en groeiende
18 gezondheidsproblemen.
- 19 • De BTW op groente en fruit wordt afgeschaft. Groente en fruit zijn essentieel
20 voor een gezonde levensstijl.
- 21 • De overheid bevordert de overgang naar een meer plantaardige
22 voedingspatroon
- 23 • De BTW op vlees wordt verhoogd van 6 naar 21 procent. De verborgen
24 kosten van de productie van vlees staan nu niet in verhouding tot de prijs die
25 de consument in de supermarkt betaalt, doordat de maatschappelijke effecten
26 op onder meer de volksgezondheid, milieu en dierenwelzijn niet worden
27 meegerekend.
- 28 • De overheid schept orde in een oerwoud van voedingskeurmerken. Er wordt
29 een stoplichtsysteem met betrekking tot voedingswaardes ingesteld, zodat
30 men in één oogopslag kan zien hoeveel calorieën, suiker, zout, onverzadigde
31 en verzadigde vetten in procenten van de dagelijkse voedingsrichtlijn er in
32 een product zitten.
- 33 • Vergoeding voor preventie, zoals de diëtist en hulp bij stoppen met roken,
34 moeten in het basispakket blijven.
- 35 • Er komt een leeftijdsgrens aan energiedranken die gelijk wordt gesteld aan de
36 leeftijdsgrens voor alcohol.
- 37 • Er moet een verbod komen op reclame voor snoep en fastfood die gericht is
38 op kinderen onder de 12 jaar.
- 39 • Er komen accijns op voedingscomponenten die volgens de
40 Wereldgezondheidsorganisatie te veel geconsumeerd worden en/of ongezond
41 zijn. Dit zijn transvetten, verzadigde vetten, dieet cholesterol, toegevoegde
42 suikers en zout.
- 43 • Schoolmelk wordt afgeschaft; daar staat tegenover dat schoolfruit wordt
44 geïntroduceerd op alle basisscholen.
- 45 • In ziekenhuizen en verpleeghuizen moet worden geïnvesteerd in gezonde,
46 smakelijke en biologische voeding. Het moet mogelijk zijn voor patiënten om
47 volwaardige veganistische of vegetarische gerechten te krijgen. Ook in
48 gevangnissen, en in het algemeen in instituten die men niet zonder meer

1 kan verlaten, moet veganistisch en vegetarisch eten mogelijk zijn. Dit moet
2 zelfs gestimuleerd worden als nieuwe norm.

3 | 4 Seksuele gezondheid

5
6 Zowel mannen als vrouwen moeten toegang krijgen tot anticonceptiemethoden via
7 de basisverzekering. Iedere persoon die hier gebruik van wil maken, moet de ruimte
8 krijgen om zelf met zijn of haar dokter te bepalen welke vorm van anticonceptie het
9 meest geschikt is. Tevens is PINK! van mening dat PrEP, de HIV-preventiepil,
10 vergoed moet worden vanuit het basispakket of vanuit een eventuele,
11 ziektekostenverzekeringen vervangende zorgfondsconstructie. Goede begeleiding
12 en voorlichting over dit middel zijn noodzakelijk, zodat gebruikers zich bewust zijn
13 van de voor- en nadelen van PrEP en weten wat ze kunnen doen om zich beter te
14 beschermen.

15
16 Alle vrouwen hebben recht op menstruatie-artikelen. Het is financieel niet haalbaar
17 om producten die bedoeld zijn voor eenmalig gebruik in het basispakket op te
18 nemen, maar er zijn ook duurzame alternatieven. De menstruatiecup en uitwasbaar
19 maandverband worden opgenomen in het basispakket.

20 21 Financiering

22
23 In de zorg hoort het belang van de patiënt centraal te staan. Administratieve
24 rompslomp als gevolg van marktwerking past daar niet in. Ook de verschuiving in
25 focus van het gezondheidsbelang van de patiënt naar het financiële belang van
26 zorginstellingen en -verleners is een keerzijde van rendementsdenken in de zorg.
27 Wat PINK! betreft wordt er dan ook een einde gemaakt aan:

- 28 • Marktwerking in de zorg. De wijze van financiering van zorg is onnodig
29 complex en is dringend aan herziening toe.
- 30 • Door het proportioneel verhogen van de inkomstenbelastingtarieven kunnen,
31 bij een door de overheid gereguleerde zorg, de premies zorgverzekering
32 worden omgevormd tot een inkomensafhankelijke bijdrage.
- 33 • Van hogere inkomens wordt, ook in relatieve zin, een grotere bijdrage
34 gevraagd, zodat de kosten van de zorg eerlijk verdeeld worden. De breedste
35 schouders dragen de zwaarste lasten.

36 37 Methoden en behandeling

38 39 *Abortus*

40 PINK! kan zich vinden in de huidige abortuswetgeving welke inhoudt dat abortus
41 mag tot een kind voor de wet levensvatbaar is buiten het lichaam van de moeder.
42 Dat is bij 24 weken zwangerschap. Het uitgangspunt is dat de zwangere vrouw
43 beslist.

44 45 *Euthanasie en hulp bij zelfdoding*

46 Het moet voor mensen mogelijk zijn om zelf te bepalen wanneer zij willen sterven. In
47 een liberale democratie staat persoonlijke vrijheid voorop. Vandaar dat een overheid
48 die voor mensen bepaalt wanneer zij mogen sterven niet wenselijk is. Wel moeten
49 mensen tegen zichzelf beschermd worden. Daarom moeten:

1

- 2 • strenge voorwaarden worden verbonden aan de inwilliging van een
3 doodswens. Deze voorwaarden moeten worden opgesteld door een
4 commissie van experts, zoals onder andere medisch ethici, palliatieve
5 zorgverleners, psychologen en psychiaters.
- 6 • Verder moet er een nieuw medisch specialisme opgericht worden, toegewijd
7 aan en speciaal opgeleid voor de uitvoering van het nieuwe euthanasiebeleid.

8

9 *Orgaandonatie*

10 PINK! is er voorstander van dat iedereen automatisch orgaandonor is, tenzij iemand
11 heeft aangegeven dit niet te willen. Vanuit het oogpunt van mededogen is het niet te
12 rechtvaardigen dat er elk jaar 150 doden vallen wegens een gebrek aan
13 donororganen. 61% van de Nederlanders is bereid organen te doneren, maar
14 slechts 24% is als donor geregistreerd.

- 15 • Door het invoeren van het Actief Donor Registratiesysteem (ADR) kan dit
16 tekort worden teruggedrongen of zelfs worden opgelost. Iedereen behoudt
17 uitdrukkelijk de mogelijkheid om te allen tijde de registratie te veranderen.

18

19 *Besnijdenis*

20 PINK! erkent een noodzaak om de zwakkeren in de samenleving te beschermen
21 tegen onnodig leed. Dit omvat niet-menselijke dieren, maar ook kinderen.

- 22 • Ook van jongens moet besnijdenis daarom niet meer gedoogd worden, tenzij
23 dit dient ter genezing van een aandoening.
- 24 • Het moet daarom, net als iedere andere vorm van lichamelijke mutilatie,
25 verboden worden tot het kind oud genoeg is om hier zelf een geïnformeerde
26 beslissing over te maken.
- 27 • De leeftijd hiervoor moet gelijk zijn aan die van de huidige minimale leeftijd
28 voor het zetten van tatoeages en piercings in gevoelige lichaamsdelen: 16
29 jaar.

30

31 *Intersekse*

32 Wanneer een kind geboren wordt met een intersekseconditie, gaat dit in sommige
33 gevallen gepaard met geslachtsdelen die afwijken van wat typisch mannelijk of
34 vrouwelijk is. Het gebeurt nog steeds vaak dat deze kinderen operaties ondergaan
35 om dit te corrigeren, terwijl de medische noodzaak hier vaak voor ontbreekt. Dit gaat
36 in tegen de persoonlijke vrijheid van het kind.

37

- 38 • Het opereren van de geslachtsdelen van kinderen met een intersekseconditie
39 mag enkel plaatsvinden wanneer er een medische noodzaak is, totdat het
40 kind in staat is zelf een geïnformeerde voorkeur te uiten.

41

42 *Zorgverlening*

43

44 *Elektronisch patiëntendossier*

45 Het is onwenselijk dat er meer gegevens dan noodzakelijk centraal worden
46 opgeslagen en gedeeld worden met onnodig veel mensen. Hierdoor zou de privacy

1 van patiënten in het geding komen. PINK! is daarom tegen een elektronisch
2 patiëntendossier.

3

4 *Sociale werkplaatsen*

5 PINK! is van mening dat in een rechtvaardige samenleving iedereen de kans moet
6 krijgen om zijn talenten te ontwikkelen. Het zou onacceptabel zijn als mensen met
7 een lichamelijke, verstandelijke of psychische handicap aan de kant komen te
8 staan, terwijl ze vaak onder aangepaste omstandigheden wel gewoon aan het werk
9 zouden kunnen. Sociale werkplaatsen zijn daarom van groot belang. PINK! is geen
10 voorstander van de Participatiewet, die er in de praktijk toe leidt dat sociale
11 werkplaatsen dichtgaan en veel jonggehandicapten werkloos worden en in de
12 bijstand terecht komen.

13

14 *Wajong*

15 PINK! wil dat de Wajong-uitkering blijft bestaan. Iedereen heeft recht op een
16 menswaardig bestaan, met voldoende financiële middelen om rond te kunnen
17 komen en een dagbesteding die past bij zijn of haar mogelijkheden.

18

19 *Jeugdzorg*

20 PINK! vindt dat de problemen in de jeugdzorg met spoed moeten worden aangepakt.
21 De transitie van de jeugdzorg van provincies naar gemeenten en de daarmee
22 gepaard gaande bezuinigingen moeten worden teruggedraaid. PINK! is een
23 voorstander van het dichterbij de mensen brengen van de zorg, maar niet als dit
24 gepaard gaat met een grootschalige bezuiniging waardoor de uitvoering van de toch
25 al kwetsbare jeugdzorg nog verder in de problemen komt.

26

27 *Alternatieve genezers*

28 | Alternatieve genezers moeten in het bezit zijn van een hiertoe strekkende VOG.
29 Medici die hun beroep in het reguliere circuit niet meer mogen uitoefenen om
30 tuchtrechtelijke redenen mogen ook niet aan de slag als alternatief genezer. Dit
31 | wordt bijgehouden in een landelijk register. Er moet tevens een meldpunt komen
32 voor behandelaars in het alternatieve circuit die patiënten weghouden uit de
33 reguliere zorg, feitelijk onjuiste informatie geven of laten geven over de effectiviteit
34 van de door deze behandelaars gebezigde alternatieve geneeswijzen, ouders ervan
35 weerhouden om hun kinderen te laten vaccineren zonder dat hier een door een
36 huisarts geconstateerde medische reden voor is, en behandelaars die ziektes van
37 patiënten ontkennen.

38

39 *Farmaceutische industrie*

40

41 PINK! is van mening dat gelijke toegang tot zorg in het geding komt door niet-
42 transparante prijsstijgingen van medicatie.

- 43 • Om democratische controle mogelijk te maken is het wenselijk dat
44 onderhandelingen over medicatieprijzen op transparante wijze plaats vinden.
45 Daarnaast moet de farmaceut inzicht geven in de prijsopbouw van medicatie
46 die nieuw op de markt wordt aangeboden.
- 47 • De overheid dient in Europees samenwerkingsverband de ontwikkeling van
48 nieuwe medicatie over te nemen indien het farmaceuten niet lukt om kosten te

- 1 verlagen voor het ontwikkelen van innovatieve medicatie. Vervolgens zou de
- 2 grootschalige productie van medicatie uitbesteed kunnen worden aan
- 3 farmaceuten.
- 4 • De overheid moet voorkomen dat prijsstijgingen van medicatie ten koste gaan
- 5 van de overige onderdelen binnen de gezondheidszorg.